

* AVE *

Svellic

MARIA

JULIJ 1952.

Ave Maria

Nabožni slovenski mesečnik

V zarji zlate maše	193
Pismo zahvale - P.Kazimir ofm	194
Nekaj mejnikov - P.Bazilij ofm	197
Moj prvi župnik - A.U	200
Moja življenjska pot - P.Kazimir	203
Misijonar žive in pisane besede - P.Odilo ofm	204
Kjer je volja,tam je pot - Kaplana	211
"Sem pač sin kovača!" - Anton Grdina	213
Videc v bodočnost - Rev. Janez Hladnik ..	214
Po kraljestvu križa	218
Lemontski odmevi	219
Romarski zvonovi za julij	221
Kramljanje na zapečku	222

Urejajo in izdajajo
SLOVENSKI FRANČIŠKANI

v Združenih državah ameriških

Glavni urednik - Editor: Fr. Martin Stepanich OFM
Upravnik - Business Manager: Fr. Cyril Shircel OFM

*

Naslov - Address: AVE MARIA, Box 608, Lemont, Illinois
Telephone : Lemont 873

*

Naročnina - Subscription rate: Za U.S.A. in Kanado \$ 2.50 - Za inozemstvo \$ 3.00

*

Naročnina je Tvoj dar slovenskim fantom,
ki se v lemontskem semenišču pripravljajo
na duhovniški poklic.

Naročnikov in dobrotnikov se lemontska frančiškanska
družina spominja pri dnevni molitvah, zlasti pri
svetih mašah.

*

Printed by AVE MARIA PRESS, Lemont, Illinois

*

Published once monthly - twice in October - by the Slovene Franciscan Fathers,
Lemont, Illinois, in the interests of the Commissariat of the Holy Cross.

Entered as second class matter at the post office of Lemont, Illinois, under the
act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided
for in section 1103, act of October 3, 1917. - Authorized July 14, 1945.

V zarji zlate maše

SLOVENSKEMU DUHOVNIKU, ki vselej je svoj narod ljubil, izšel iz njega in je delal zanj, utiral mu korake v lepše dni na božji dlani.

OČETU IZSELJENCEV SLOVENSKIH, ki je za njimi sam odšel v tujino ter ni mu bilo mar razdalj in truda. Ki vsem je kazal pot po božji volji živeti v veri trdni očetov naših. Ki je zastavil svojo čast, besedo in pero, da bi nam to ohranil, kar je duši slovenski najdražje.

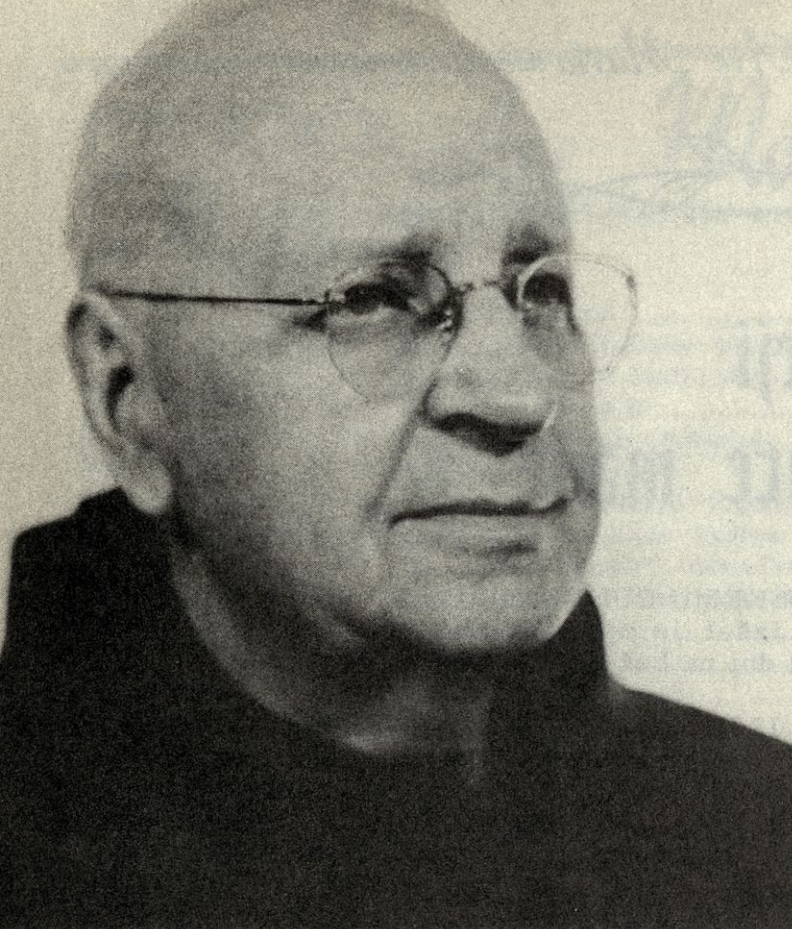
USTANOVITELJU AVE MARIJE, katere strani že dolga leta obiskujejo družine. V trudnih večerih je teklo mu delo, kot vitez Marijin visoko je dvignil njeno zastavo. Marija je zmagala in še zmaguje!

OČETU AMERIŠKO-SLOVENSKE FRANČIŠKOVE DRUŽINE, ki zbral je rojakom za morjem delavce križa in dal jim je v njih lepo število delivcev božjih skrivnosti, širiteljev slave Marije Pomagaj.

OČETU LEMONTA, ki je Slovencem za morjem podaril ameriške Brezje in je Mariji Pomagaj, Slovencev Kraljici, prestol pripravil. Tu Mati nebeška nam milost deli, tu znova nam v srcih zapoje vesela pesem slovenskih zvonov.

P. KAZIMIRJU ZAKRAJŠKU OFM ob petdesetletnici, kar je duhovnik Gospodov postal.

AVE MARIA

Pismo zahvale

Stojim na pragu v večnost. Vse moje življenje je bilo razburkano in ne lahko. Mnogol let sem stal v javnosti in v delu za svoje ljudstvo, zato čutim globoko dolžnost, da se javno zahvalim vsem, ki so sodelovali z menoj.

To dolžnost moram izvršiti pri svoji zlati maši. Odkrito povem, da nisem hotel zase nobene proslave. Preutrujen sem že in vse zemeljsko se mi zdi tako prazno. Vendar sem se moral ukloniti želji sobratov. Tudi ne bi hotel razžaliti svojih starih, dobrih prijateljev, če bi se za ta dan umaknil v tišino. Pa naj bo še ta žrtev!

Bogu sem predvsem dolžan svojo zahvalo. Njemu, ki me je izbral, poklical in napravil za orodje svojih načrtov. Ne vem, kakšni bodo računi, ko pridem pred Njegov sodni stol, vendar trdno upam na Njegovo usmiljenje. Šel sem, kamor me je klical, oznanjal sem Njegovo besedo,

sadil sem in zidal... Upam, da se nobena duša ni pogubila zaradi mojih človeških slabosti. Zavedam se, da teh slabosti ni bilo malo, ker le premalo sem prosil za Njegovo modrost in Njegovo pomoč. Zahvalim se Bogu za vse velike milosti in da mi je vero ohranil.

Mariji, moji nebeški Materi, iz vsega srca - hvala! Ob svoji prvi daritvi na Žalostni gori - dne 27. julija 1902. - sem se ji zahvaljeval, da me je na smrt bolnega, jetičnega, čudežno ozdravila. Tedaj sem ji obljubil, da bom širil njeno slavo. Marija mi je bila vselej zvesta Mati. Brez njene pomoči in varstva ne bi mogel ob tolikem nasprotovanju od vseh strani lista "Ave Maria" ustanoviti, še manj vzdržati. S tem listom je ona prišla med Vas, ameriške Slovence, ter Vas hotela rešiti popolnega odpada od vere. Dve tretjini slovenskih naseljencev je v tisti dobi že za-

šlo, ali je vsaj bilo na tem, da za vedno izgube vero sebi in svojim potomcem. Po molitvi in zvestobi Vaših očetov in mater doma Marija tega ni mogla dopustiti. Dolgih šestnajst let se je zmagovita Devica borila za Vas in za vero Vaših otrok, dokler ni zmagala in ste jo kronali na ameriških Brezjah kot svojo Zavetnico in Mater. Zame je bilo to vedno dokaz velike ljubezni Marijine do svojega naroda, res dokaz njene čudežne moči, ki se bo enkrat gotovo ponovila in razodela tudi doma. Ostanite zvesti Mariji Vi in Vaši otroci!

S hvaležnim srcem se spominjam vseh zvestih, ki ste že od početka in tudi v najhujših bojih stali zvesto ob Marijinem praporu, ob listu "Ave Maria". Gotovo se še spominjate, kako majhna je bila tedaj Vaša Marijina vojska. O, koliko teh je že šlo k Mariji po plačilo! Samo kakih šest tisoč od skoraj tri sto tisoč ameriških Slovencev se Vas je zbralo pod Marijino zastavo. S klicem "Ave Maria!" ste se borili, trpeli ste sramotenje po naselbinah in po vseh nasprotnih listih, včasih celo od lastnih. Od svojih ust ste se pritrgovali s krvavimi žulji pritrpane dolarje, da ste vzdržali svoj list "Ave Maria", tiskarno in vse ustanove "Slovenian Franciscan Press". Niste bili le naročniki lista, vsak izmed Vas je bil njegov razširjevalec, s tem pa tudi Marijin borec za rešitev vere svojih rojakov.

Poleg toliko drugih, že umrlih in še živečih, naj se imenoma spomnim Franka Gasparija, ki so ga v Clevelandu neki večer, ko je hodil po hišah vršit svoje apostolsko Marijino delo, skoraj do smrti pobili. Tam v Strabane, Pa. je požrtvovalna slovenska mati Mary Bevec legla v prezgodnji grob zaradi svoje velike gorečnosti za Marijo. In prevelik trud je tudi mnogo prehitro pokopal brata Viktorina Perca ofm, prvega potovalnega zastopnika in upravnika "Ave Marije"... Toliko drugih bi še lahko naštel, požrtvovalnih in junaških duš. Takrat je bilo treba res junaštva in trdnega prepričanja.

Moji dragi stari prijatelji in pionirji se še spominjate, kakšni so bili tisti časi brezbožne idejne okupacije ameriške Slo-

venije. Vsi, ki so prišli pozneje, si tega ne morejo prav predstavljati in ne razumeti. Še danes mi je uganka, odkod tedanjim Slovincem, doma tako vernim, tukaj toliko sovraštva do vsega verskega. Še danes prosim Mater božjo, naj bi vse one, ki so tedaj zapustili svojo vero, pripeljala nazaj k Bogu. Bila so to boleča in grenka leta, ko je bila potrebna trdna obramba na levo in desno, ko ni bilo nikjer druge pomoči in zavetja, kakor le v Mariji in Vas zvestih. Današnje mirne razmere se niso ustvarile same po sebi: kupljene so s solzami, molitvijo, žrtvami in boji Vas, starih pionirjev. Hvala Vam in Mariji!

Vedno mi je bilo v veliko tolažbo, da ste Vi, verni in preprosti slovenski nase-ljenci, razumeli moj klic in moje delo. Vedeli ste, da je v Vaše dobro. Kako naj se primerno zahvalim Vam, tolikim prijateljem v Clevelandu, New Yorku, Chicagu in raztresenim po širni Ameriki ter vsem bivšim faranom? Še enkrat bi rad stisnil roko v zahvalo in slovo obenem vsem, ki ste mi požrtvovalno pomagali pri listih, v tiskarni, pri ustanavljanju župnij, društev in šole. Imeli smo velike ideje in visoke cilje, a mnogo načrtov nismo mogli uresničiti, gotovo ne po Vaši krivdi. Naj Vam bo Vsemogočni bogat Plačnik!

Lepa leta sem doživel med svojimi farani v župniji sv. Cirila in Metoda za Bežigradom v Ljubljani. Kako je prav vsa župnija sodelovala pri ustanavljanju fare, zidanju nove cerkve, prosvetnega doma... Kako rad bi bil med Vami! Kako težko sem Vas zapustil, samo Bog ve.

Ne smem pozabiti slovenskih izseljencev širom sveta, s katerimi sem delal po Družbi sv. Rafaela v Ljubljani, da se ne bi prehitro odtujili svoji materi Sloveniji. Storili smo, kar je bilo mogoče, zdaj pa hvala za sodelovanje!

Naredil pa bi veliko napako, če se ne bi ob tej priliki s hvaležnostjo spomnil štirih velikih mož, ki jih preje nisem poznal in ne iskal, pa jih je Marija našla in pridobila za svoje reševalno delo med ameriški Slovinci: Škof Joseph Maria Koudelka, po rodu Čeh, generalni vikar in clevelandski pomožni škof, je leta 1906.

videl žalostne razmere med ameriškimi Slovenci. Z voditeljem ameriških Slovkov, Rev. Štefanom Furdekom, je predlagal clevelandskemu škofu, naj v Ameriko dobi slovenske frančiškane. Ti naj z misijoni, katoliškim časopisjem in tiskarno zajeze povodenj brezverstva med Slovenci. Tako sem prišel v Ameriko. A Marija je imela še druge načrte. V New Yorku je našla moža, ki je usmeril delo za rešitev slovenskih naseljencev na druga pota. Bil je to pred kratkim umrl Mrgr. John Nagelisen, v čigar cerkvi se je začela prva slovenska cerkvena občina v New Yorku. V njegovem župnišču je bil ustanovljen list "Ave Maria", tu se je započela misel o slovenskem frančiškanskem komisariatu. On je pridobil Slovencem naklonjenost dveh drugih mož: newyorški nadškof in kardinal Farley je 1910. omogočil začetek prve slovenske frančiškanske družine v Ameriki; newyorški pomožni škof Mundelein pa je 1912. v Brooklynu omogočil ustanovitev slovenskega franč.komisariata, kot nadškof in kardinal chicaški pa je njegov sedež prenesel v svojo škofijo. Tako gre temu možu prva zahvala za ameriške Brezje.

Tem štirim možem je vsa ameriška Slovenija, ne le jaz, dolžna veliko za-

hvalo. Brez teh mož bi bila tedanja rdeča okupacija med nami dosegla svoj popoln uspeh.

V tej javni zahvali ne smem pozabiti vernega slovaškega naroda. Prva slovenska frančiškanska družina je živela na slovaški župniji v Rockland Lake, N.Y. Komisariat se je mogel ustanoviti s pomočjo slovaške župnije v Brooklynu, kjer je imel prva štiri leta svoj sedež. Poudaril bi rad, da brez pomoči Slovkov niti lemontske farme ne bi mogel kupiti. Prva Slovaška Katoliška Ženska Jednota in Prva Slovaška Katoliška Moška Jednota sta pridobili slovaško katoliško javnost, da je močno podprla začetek Lemonta. Kot dolgoletni njihov misijonar in župnik sem našel med njimi toliko dobrotnikov in sotrudnikov, da sem jim iz vsega srca hvaležen ter se jim zahvaljujem za izkazano pomoč in podporo v delu za ameriške Slovence.

Dovolj dolga je bila moja življenjska pot in zelo posuta s trnjem in bolečinami. Bog ve, zakaj je bilo vse to dobro in potrebno. Za vse sem danes Bogu hvaležen.

Samo eno prošnjo imam še do svoje nebeške Matere: Marija, reši moj narod doma, kakor si ga tukaj za morjem! V to trdno verujem!

Bog Vas živi, dragi prijatelji!

Vaš

V Lemontu, junija 1952.

Rev. Kazimir Zakajsek off.

Najdažji zaklad v božjih očeh
je trnje, ki skrito ranja srce.
Največja slava na zemeljskih tleh
so križi, ki nihče zanje ne ve.

(M. Elizabeta.)

Nekaj mejnikov

Leta 1878. dne 31. maja je bil v Preserju pod Žalostno goro rojen fant, ki so ga krstili na ime sv. Ignacija. Bil je četrti izmed petnajstih otrok. Dečko je rasel in se v toplem družinskem okolju učil ljubiti Boga in narod, v prosti naravi kot pastirček pa je vzljubil svojo rodno grudo.

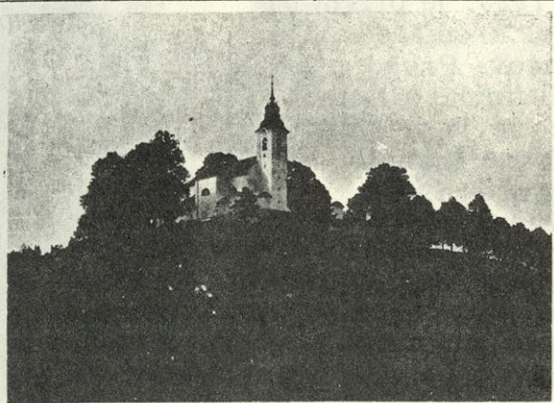
Leta 1888. je prišel Ignacij v ljubljanske šole. Želel se je posvetiti Bogu v delu za duše.

Leta 1896. je zaprosil za sprejem v frančiškanski red. Na Trsatu je dne 6. septembra dobil obleko sv. Frančiška in redovno ime fr. Ubald. Po letu poskušnje je v goriškem samostanu nadaljeval študije, ki pa so mu prinesli jetiko.

Leta 1900. ga dobimo spet na Trsatu, kjer so mu že držali svečo in molili za njegovo srečno smrt. Mladi klerik se je zaupno zatekel k Materi božji in ji obljubil, da ji bo vse življenje služil ter v njeno slavo ustanovil list z imenom Ave Maria. Na dan sv. Kazimira je čudežno ozdravel in se ves posvetil Mariji, kakor ji je obljubil. Nato je začel z bogoslovniimi študijami.

Leta 1902. se je daroval Bogu s slovesnimi redovnimi obljubami in ob tej priliki spremenil ime v fr. Kazimir v spomin na dan, ko mu je Marija vrnila zdravje. Dne 14. julija je klečal pred oltarjem ljubljanske stolnice kot novomašnik Gospodov, posvečen po rokah Marijinega viteza Bonaventure Jegliča. Dne 27. julija je na Žalostni gori zapel prvo glorio, kakor se je zaobljubil v letu 1900.

Leta 1904. je nastopil p. Kazimir prvo službo kot katehet mestne deške šole v Kamniku, kjer ga je mladina takoj vzljubila. Njegove misli pa so hitele preko morja, kamor so tisoči rojakov odhajali za kruhom... Rad bi ponesel za njimi Marijo, da bi je ne pozabili in z njo tudi rodno grudo.

Žalostna gora pri Preserju, kjer je p. Kazimir zapel svojo prvo glorio.

Leta 1906. v novembru se je mladi pater odpravil čez morje, delu in razočaranjem naproti, a s trdno vero v srcu, da sta z njim Bog in Marija. V decembru je nastopil službo pastirja novoustanovljene župnije Žalostne Matere božje v Clevelandu, katero pa je po nerazumljivih božjih sklepih v nekaj mesecih zapustil.

Leta 1908. v marcu je prišel v New York kot član državne izseljenske komisije na Ellis Islandu in rektor avstrijskega priseljskega doma v New Yorku. Dne 24. maja je prevzel še kaplansko službo pri Sv. Miklavžu, kjer je 1. decembra ustanovil "Misijon sv. Cirila in Metoda za Slovence in Hrvate Velikega New Yorka", cerkveno občino Slovencev in Hrvatov New Yorka, Brooklyna in Newarka, N. J.

Leta 1909. v marcu je izpolnil obljubo Materi božji: ustanovil je list z imenom "Ave Maria", ki je kljub hudemu nasprotovanju dvignil Marijin prapor ter zbral pod njim tisoče vernih Slovencev. Mesečniku je sledilo lastno tiskarsko podjetje in vsakoletna izdaja Koledarja Ave Maria.

Leta 1909. v decembru je p. Kazimir pohitel v domovino po nove delovne moči.

Leta 1910. v februarju je postal župnik slovaške župnije v Rockland Lake, N. Y., ki je postala dom prve slovenske frančiškanske družine v Ameriki. Načrti so zoreli, zamisel slovenskega komisariata se je bližala uresničenju.

Leta 1912. je drugič potoval v domovino. V avgustu je bil uradno ustanovljen slovensko-ameriški frančiškanski komisariat. Naš jubilanat je dne 1. septembra nastopil v Brooklynu službo prvega komisarja, kateri so sledila leta neumornega dela za slovenski tisk in ljudske misijone po vsej Ameriki.

Leta 1919. je postal p. Kazimir župnik pri Sv. Štefanu v Chicagu.

Leta 1923. je prišla na vrsto zamisel središča ameriških Slovencev. Preko g. Jericha je kupil farmo v Lemonu, Ill., kjer se je dvignila iz tal lesena frančiškanska naselbina - ameriške Brezje. Verna kopija Marije Pomagaj izpod čopiča p. Blaža Farčnika OFM je začela privabljeti tisoče na božjo pot. Kronanje milostne podo-

Chicaški kardinal George Mundelein, prijatelj p. Kazimirja in dobotnik ameriških Slovencev.

be po rokah škofa Jegliča v letu 1926. je ameriškim Brezjam vtisnilo neizbrisen pečat. Danes vsa katoliška ameriška Slovenija roma pred prestol Brezjanke za morjem.

Leta 1925. je p. Kazimir tretjič obiskal domovino. V Rimu je dobil osebno pohvalo in blagoslov sv. očeta za neprecenljivo misijonsko delo med izseljenci in za delo na področju katoliškega tiska.

Leta 1927. je odhajal jubilanant izmučen za vedno v domovino, da svoja preostala leta preživi tam, od koder je izšel - na rodni grudi. Toda to ni bil pokoj - bilo je delo!

Leta 1928. je začel pripravljati tla za novo župnijo za Bežigradom. Obenem se je začelo njegovo vsestransko delo pri "Rafaelovi družbi", ki je postala resničen most med domovino in rojaki v zamejstvu.

Leta 1934. je postal prvi župnik novoustanovljene bežigradske župnije sv. Cirila in Metoda, kjer je pozidal novo cerkev ter prosvetni dom.

Leta 1941. je kot begunec pred nacističnim in fašističnim nasiljem moral zapustiti domovino. Odpravil se je nazaj čez morje, kjer je ameriško Slovenijo razgibal z delom za trpečo domovino.

Zdaj je p. Kazimir na ameriških Brezjah, kjer truden od prestane dela in viharjev življenja uživa zasluženi mir ob prestolu ljubljene Mamice - Marije Pomagaj, kateri je vselej tako zvesto služil.

To so le glavni in nepopolni mejniki iz življenja našega jubilanta, ki pa dovolj zgovorno pričajo, kako je božja previdnost vodila korak za korakom njegovo pot.

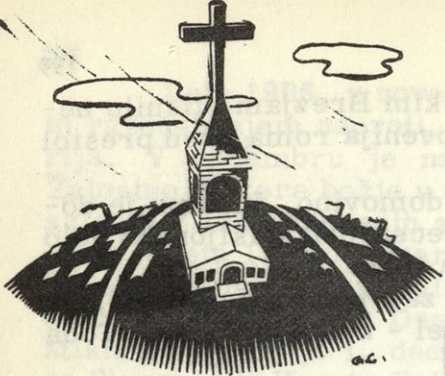
P. Bazilij ofm

Duhovniki so stebri Cerkve, na katerih sloni božja stavba in na katere se naslanja vsa zgradba vernikov. Oni so vrata v večno kraljestvo božje, skozi katera stopajo vsi, ki verujejo v Kristusa. So ključarji, katerim so izročeni ključi nebeškega kraljestva. So luč, ki ostro sije v zatemnjeni svet. So preizkušeni borci in vodniki Kristusove vojske, ki visoko dvigajo križ in ime Gospodovo. So most in sredniki med razsrjenim Bogom in grešnim svetom. So izvežbani krmarji, ki vodijo ljudstvo v vseh božjih in dušnih zadevah. (Sv. Prosper)

Moj prvi župnik

A.U.

Ko sem bil predleti kaplan pri Sv. Štefanu obenem pa urednik Ave Marije, mi je bila včasih kar vseč krepka beseda tega ali onega župljana, ki je z jedrnato opazko povedal svoje mnenje o tem in onem, kar mu ni bilo po volji. Všeč mi je bila, pravim, ker mi nikdar ni hodilo v napotje, če je šel kdo bolj z raskavo krtačo preko kože, pa naj je bila moja ali pa drugega sotovariša v duhovništvu. Zmeraj sem dejal: Ta mora biti odkrit človek! Pove ti v brk, kar ti gre, morda celo utešenje najde svoji duhovni skrbi, kar je hvalevredna lastnost preredkih župljanov. Naj si odtešči brigo, kaj bi jo zaklepal v dno srca! Bolje odkrit mož in odkrita žena, ki pove, kar misli, ne grize pa za hrbtom!

No in zgodilo se je, da mi je ena teh bolj "korajžnih" žena nadrobila tole jedko svojo misel: "Dvoje mi ne gre v glavo: zakaj se duhovniki pri slovesni maši drug drugega tako kadiate in pa čemu ima vaš list toliko poklonov soduhovnikom." Brez zamerljivosti sem ji začel razlagati Slovesna maša je pač zato slovesna, ker ima več obrednih dejanj in so obredi le obraz človeškega teženja. Po "človeško" častimo tudi Boga, ker ga kot ljudje po "božje" ne moremo. Je pač On najvišja Popolnost in karkoli storimo v Njegovo čast, je le človeško in nepopolno. In da ima list toliko poklonov duhovnim osebam, je tudi človeško. Toda kakor pri slovesni maši tudi ljudstvo dobi "pokajenje", tako tudi v našem listu laiki dobe svoje. In tako dalje... Saj

ne mislim govoriti podrobneje o vzrokih človeških poklonov in slavljenju. A na misel mi je prišla ta žena, ko smo se menili, da našemu jubilanu p. Kazimirju obudimo nekaj spominov na lepe dni mladosti in krepkega življenja. Žena je že davno mrtva, da bi pogrela svoj ugovor o "pokajenju". Nam ni nobeno človeško slavljenje in sebično pozdravljanje v mislih, ko pišemo in kličemo v spomin dobre strani osivelega duhovnika, ki je bil vedno goreč za slavo božjo in rešitev duš.

Na misel mi pa pride resnica, ki sem jo ujel pri branju dnevnih časopisov: toliko besed posvete človeški hudobiji, zakaj naj bi nas pekla v nos ta pest kadila, ki ga potreseš na ogenj prijateljstva, vdanosti in občudovanja, ki ga nosiš v srcu za osebo, katera je posvetila premnogo ur nesebični službi božji in jo je Bog kronal z uspehi!? Malo jih je v družini človeških otrok, ki bi čakali zlato zarjo in v njej videli tudi resnične odseve dela, ne samo mavrico pričakovanja in sanj...

Saj nočem zagovarjati težnje lista, da posebno številko posveti jubilanu in svojemu ustanovitelju, kajti "nič ni za zagovarjat", da se prav po domače izrazim. Kaj bi ne bili duhovniki najbolj nespametni med nespametnimi, če bi v svojem delu iskali le svojo slavo? Za vse žrtve, delo, skrbi, za ves napor in bridka razočaranja - puhlo repo samohvale? Beži, beži! Redki so taki duhovniki. Če jih najdeš, so le izjeme, ki potrjujejo pravilo: Duhovnik ne bo drugih v nebesa vodil, sebi

pa slamo slave stlal, da bo bolj gorrel v zadnjem razočaranju pekla!

Ko slavimo jubileje, slavimo le dobrega Boga. Ta nam je po darovih, ki jih je dal jubilantu, razodel svojo silo, krepost, svojo modrost in neutešljivo željo po dobroti, ki naj bi vladala v vseh srcih.

Kaj sem se predaleč odstranil od naslova? Morda, pa nič ne de!

Pričakoval bi bralec, da bi kaj pisanih in svežih nadrobil o svojem prvem "fajmoštru". Kakor pač kaplani včasih drobe o svojem prvem gospodarju in učitelju. Nisem mislil tega, tudi ne bi imel kaj humoriističnega povedati. Življenje je bilo p. Kazimirju preresno, da bi se z njim igral. In časa je imel vselej premalo za premnoge svoje težnje, zamisli in načrte.

To hočem povedati, da sem našega jubilanta cenil kot svojega prvega gospodarja in mojstra, ker v meni ni gledal le duhovnega vajenca, ki naj bi plesal po taktu njegovih ukazov. Videl je v kaplanih ljudi in može, ki jim je ljuba samostojnost. V svojem poznanju mladih src je dovolil, da smo se samostojno razvijali in smeli tej težnji dati tudi duška v premnogih neodvisnih zasnovah.

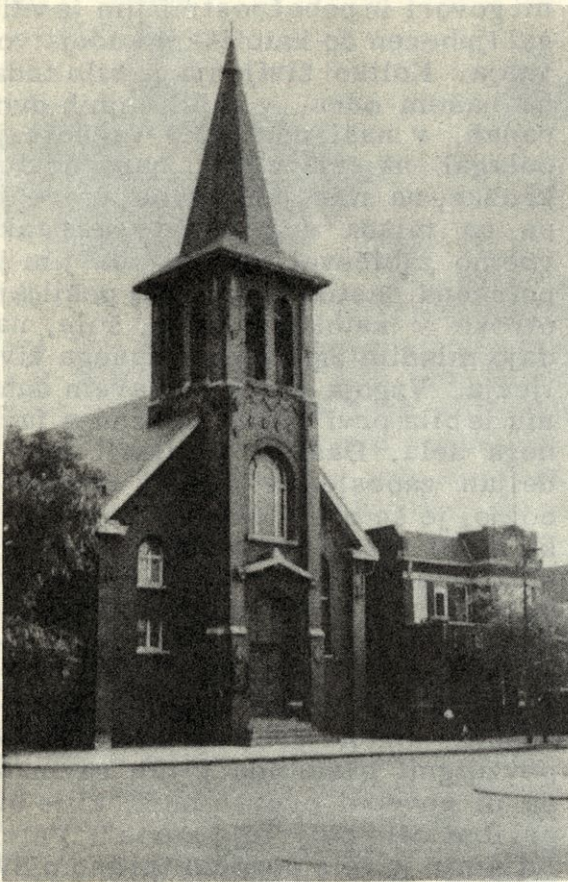
Občudoval sem svojega prvega "šefa", ker mi je s svojo ljubeznijo do neumornega dela dajal pobudo in veselje do ustvarjanja, pa naj bo na župnijskem polju ali pri delu za katoliškotisk. Reči moram, da sem se v prvih dneh svojega sožitja z njim res čudil, kje jemlje vztrajnosti za svoje širokogrudno delovanje. Vselej je na široko gledal in snoval. Ni mu bila pri srcu le neposredna farna družina sv. Štefana, vedno je imel uprte oči in skrb na celokupno narodno družino Slovencev po Ameriki.

Vzorno je deloval za svojo faro, z društvenim razmahom je držal svoje farane skupaj in jim vnel srca za zedinjeno delo. Z vzvišeni-

mi govori in pobožnostmi jim je vžigal ljubezen do katoliškega udejstvovanja. Koliko življenja je bilo tedaj na našem odru, v naših sejnih dvoranah, v naši cerkvi! Važnost je polagal na stanove, narodnostne krožke, na starejše farane, največjo pa na mlada srca. Zato je s tako vnemo zabičeval ljudem, da jim je potrebna lastna šola, naj pošiljajo otroke v katoliške višje šole, naj dajo mladim zgled bogoljubnega življenja. Vzgoja otrok v pravem duhu mu je bila prvi pogoj uspešnega farnega dela. Dasi je bil zlasti ob nedeljah zaposlen z govori in službo božjo, je še našel čas, da je z otroki molil obhajilne molitve med njihovo mašo. Dejstvo je, da je preustvaril vso svetoštevansko naselbino. Ne da bi metal njegovim predhodnikom polena pod noge, oziroma omadeževal njihov spomin, a priznanje komur gre: P. Kazimir je povzdignil naselbino v tak razmah, da ni povedal preveč mož, ki je bil pri tem celo bolj "tuje sorte": "Pater Kazimir je šele povedal faranom Sv. Štefana, kaj se pravi biti katoličan in slovenski Amerikanec!"

Njegova prva naročila meni kot novemu kaplanu: Po bolnikih in otrocih se boste najprej seznanili z ljudstvom. Uspeha ne bo, če jih poznali ne boste. - Danes vem, da sem se pri bolnikih naučil ljubezni do svojega poklica, pri otrocih, med katere me je že prvedni poslal dasi nisem vedel ene angleške, sem se pa naučil dodobra novega jezika. Po-

Sv. Štefan v Chicagu

sebeno pa jezika duhovne odvisnosti, ki jo mora čutiti vsak duhovnik: odvisnosti od izročeni mu duš.

Rad sem imel svojega prvega župnika, ker je imel zaupanje do svojih kaplanov. Navadno je pravil: Slab duhovnik, ki si sam ne more poiskati dela, ki ga je treba vselej porivati! Na vsaki župniji je dela za deset duhovnikov, dela si je treba seveda najti! - In dela je bilo dovolj. Pa ker je bil župnik vnet delavec v vinogradu Gospodovem, ki ni le kaplanom nalagal težje delo, temveč ga je predvsem sam vršil, kaplanu ni bilo nobeno delo pretežko.

V širokopoteznosti p. Kazimirjevega apostolata se je včasih zgodilo, da me je moral tedne in tedne pustiti samega na fari. Imel je toliko misijonov po širni Ameriki in poti za razne druge zasnove. Vseeno ni-

sem bil osamljen ali pa zaskrbljen, shajal sem tudi sam, ker sem vedel, da župnik stavi veliko zaupanje vame. V tej zaupljivosti sem rasel v svojih prvih dneh mašništva in ni mi bilo žal, da sem prišel našemu današnjemu slavljenču v šolo.

Da je bil nad vse navdušen narodnjak, pa vsi vemo. Prišel je sicer izseljencem pridigat božjo besedo, izseljencem, ki jim bo kdaj narodna smrtna kosa pela: "taka je usoda vseh narodnosti tu za morjem". Ni pa bil eden tistih lagodnejših voditeljev, ki so dejali: "Angleški kruh jedo naši ljudje, kaj jim bo slovenščina!" Nasprotno je vedno nagovarjal duhovne osebe, naj se skupaj vzemo in podpro težnjo slovenskih učnih knjig, kajti kakor dolgo ljudem ljubezen do jezika držimo, tako dolgo jih bomo držali v zvestobi do prve slovenske tradicije - vernosti. Sam je zalagal take knjige-učbenike, da bi bili narodu v korist. Tudi v tem mi je dal pobudo k zvestobi do jezika in narodnim svetinjam. Dolgo je seveda že od tistih dni in bliže nam je Slovincem narodna smrt po naselbinah, a spomin na one dni je še vedno gorak v srcu, na dni, ko je bilo več Slovencev v meni in manj Amerikanca. In včasih mi je še hudo po dneh, ko nisem bil, kar sem danes: človek, ki se mu zdi, da preveč zgublja stike z rodnom onkraj mórja. Blagor seveda vsem onim, ki so imeli priliko, da so si hodili osvežit duha prav tja, kjer je vrelec slovenstva - v domovino. Čim bolj se tujini prilagodiš in s tujino prerajaš, tem bolj čutiš, da si izgubil nekaj neizrečeno toplega in svetega. - Pa to je drugo poglavje, ki spada v knjigo osebnih spominov! Tu se spominjamo zlatomašnika p. Kazimirja. Reči sem hotel le to, da v misli na njegovo ljubezen do naroda včasih vstane v srcu kes nad malomarnostjo, ki jo prevečkrat kažemo nad vsem, kar je tradicionalno na-

šega.

Da mi je bil jubilant zgled duhovnika, ki je goreč v spovednici in pridiganju, ni treba posebej poudariti. Zakramenta evharistije in pa spovedi sta mu bila takorekoč v krvi. Na naši župniji je redno spovedoval, četudi bi bil po zgledu drugih lahko prepustil spovedovanje svojim pomočnikom. Kljub obilnim opravkom je vedno našel dosti časa za svoje prve duhovniške in redovniške dolžnosti. Lepo je navajal svoje župljane k pogostemu prejemanju sv. obhajila in da je danes štefanska fara zelo vzgledna v tem oziru, je poleg šole gotovo beseda in pobuda p. Kazimirja največ pripomogla.

Veselj se do hiše božje in oltarja jebila ena plemenitih kreposti našega slavljenca. S tem veseljem je združil gorečnost do duhovniškega poklica, ki ga je netil v prvi vrsti s

tem, da je pridobival novih moči duhovniškemu stanu in redu sv. Frančiška. Saj so mladeniči, ki so prihajali drug za drugim vnaše vrste, sad njegovih misijonov, njegovega dobrohotnega prigovarjanja in blage narave do mladine.

Tako bi šel lahko naprej in naprej, pa mi urednik pravi: Ne predolgo! Te kratke vrstice naj bodo izraz moje zahvale Bogu, da mi je dal v p. Kazimirju prvega dobrega vodnika in učitelja.

Na dan njegove slavnosti bom moral tudi ja priznati: brez slavljenčeve volje, zgleda in pobude bi bilo morda tudi moje življenje precej drugačno. Naj ga ohrani Bog še mnogo dni in mu da nagrado, ki duhovniku edino pristoja in ga more utešiti: sveta nebesa po križevi poti življenja - - -

Moja življenjska pot

P. Kazimir OFM

“Glej, tvoja Mati!”

z oltarja si mi govorila
ti, Mati žalostna
v morju trpljenja vsa,
ko duša v radosti se je topila
ob glorijski novomašniški
na Gori žalostni.

...“Kaj? — Mati moja žalostna?”

Te duša vsa prestrašena
tedaj je vpraševala.
In Ti si mi dejala:

“Da, da, o sinko moj!
Tak pot življenja bode tvoj,

kot moj!

Junaško za menoj!”

In danes?

Moj “Ite missa est” je tu! . . .
Odpira se mi kraj miru,
odpira se gomila . . .

Poglej nazaj!

O, Mati, prav si govorila
mi tedaj
na Gori žalostni
ob glorijski novomašniški:

“Jaz, Mati bolečin,
zato pa ti — trpljenja sin!”

MISIJONAR

žive in pisane besede

V novembru 1906. je prišel p. Kazimir Zakrajšek v to deželo. Danes se sprašujemo: Kaj in kako bi bilo, ako bi p. Kazimir ne bil prišel? Ravno takrat se je namreč začel katoliški čolnič ameriških Slovencev potapljati. Od vseh strani so se glasili klici na pomoč. Pa se je mladi, za vse dobro navdušeni, silno zmožni in agilni p. Kazimir brez strahu uprl v vesla potapljaajoče se ladje in znova dvignil jadra. Ni šlo hitro in lahko, ali šlo je: jadra so se napela in slovenski čolniček je bil otet...

Kakšnega sredstva se je p. Kazimir posluževal za dosego svojega cilja? Predvsem dveh:

Žive besede na svojih misijonih in pa tiskane besede po svojih listih, knjigah in člankih.

P. Kazimir je bil odličen misijonar. V prvi vrsti se je v začetku odpravil v tiste slovenske naselbine po vzhodu, kjer še ni bilo slovenskega duhovnika in teh naselij je bilo v Severni Ameriki nad štiri sto. Verniki brez pastirjev so bili v največji nevarnosti in v te zapuščen črede je sovražnik božjega največkrat zahačjal in pokazal svojo največjo moč. To je naš misijonar predobro vedel in prav razumel. Mnoge naselbine so bile celo brez katoliške cerkve in je moral zbirati vernike po dvoranah, največkrat pa

kar po privatnih hišah. Tu je pridigal, spovedoval, maševal, obhajal, krščeval in poročal. Mnogi naseljenci so bili že precej zastrupljeni od protiverske propagande, napadali misijonarja z lažmi in klevetami ter mu tudi dejansko branili prihod v naselbine. Uspehi pa so bili le lepi, saj se je večina po dolgih letih le rada približala duhovniku, ko je prišel mednje goreči p. Kazimir. Naseljenci kar verjeti niso mogli, da je še kje na svetu človek, ki se je v njihovi verski zapuščenosti zanje zavzel in jim prinesel toploto božje besede. Razmere so bile res hude: delo težko, večina je delala po rudnikih, plače slabe, izkoriščanje nesramno... Pri vsem tem pa so se jim brezbožneži lagali, da bodo oni pomagali zatiranemu delavcu. Trgali so ljudi od vere in ko je naš človek ta biser izgubil, skoraj ni bil več človek, njegove roke pa niso imele nič manj krvavih žuljev kot preje.

Ko je prva leta prihajal p. Kazimir med to zapuščeno ljudstvo, je kar srkalo sleherno besedo iz njegovih ust. Kot blagodejen dež na izsušeno njivo so padale misijonarjeve besede v njihove duše. Kako so se siromaki poživili in dvignili! In kako so se trgala srca, ko je misijonar odhajal, saj so vedeli, kako bodo zopet rdeči navalili nanje. Ponekod so klečali pred misijonarjem in ga s solzami v očeh prosili: Ostani-

te pri nas! Kaj bo s čredo brez pastirjev? In če že greste, pošljite nam duhovnika, sicer smo izgubljeni... Po cele mesece se včasih naš jubilatant ni vrnil domov iz svojih potov od naselja do naselja. Njegova ideja je bila, da bi se morali vsi tedanji frančiškani oprijeti tega dela. A razmere so zahtevale drugače in treba je bilo misliti tudi na močno zaledje.

Poleg teh misijonskih obiskov se je p. Kazimir zavzel za ljudske misijone po slovenskih in slovaških farah. Njegovi zapiski beležijo nad 70 slovenskih in nad 150 slovaških tedenskih misijonov. To je delo, ki se ga zlasti za tiste čase komaj da preceniti. Saj vsak misijon ni pomenil le obnovitev duhovnega življenja v fari, ampak tudi ustanovitev raznih farnih društev, ki še danes prinašajo svoje sadove.

Našim ljudem bi p. Kazimir rad pomagal v vsakem oziru, zlasti pa s tem, da bi jim preskrbel čim več duhovnikov. Peljal se je v staro domovino in prosil za duhovnike pri škofih in redovih. Uspel je z ustanovo frančiškanskega komisariata, za njegovo celotno akcijo pa je bilo žal premalo zanimanja. Škof Jeglič je hotel priti na prigovarjanje p. Kazimirja že takrat sam pogledat med ameriške Slovence in z njimi bi prišel tudi frančiškanski provincial. Pa so zaslepljeni ameriški Slovenci za-

gnali tak vrišč, da sta moža ostala doma. Kaj bi se takrat lahko še naredilo in rešilo!

P. Kazimir je skušal storiti, kar je bilo v njegovi moči. Ker pa ni mogel ostati med vsemi tako raztresenimi verniki, se je oklenil drugega sredstva, ki naj ga poveže s slovenskim izseljenci. To sredstvo je tiskana beseda. Saj je tudi o sv. Pavlu zapisal neki pisatelj: "Če bi sveti Pavel danes živel, bi bil lastnik velike tiskarne in urednik obširnega lista."

Meseca marca 1909. je izšla prva številka nabožnega glasila "Ave Maria". Bil je sprva majhen listič na osmih straneh, a z njim je bil storjen velik začetek. Kakšno ganljivo priporočilo je dal ustanovitelj p. Kazimir temu svojemu otročičku na prvo pot! Berite odlomke:

"O, mili slovenski dom! Na obzoru je ugasnila zvezda danica. Krasná jutranja zarja se je mogočno pripeljala, napovedujoča prihod kralja - sonca in pozlatila vrhove slovenskih gora.

V dolini cvetka odpira zaspano glavico... ptički na vejicah dvigajo svoje kljunčke izpod perutnic in si zadovoljno žvrgole svojo jutranjo pesem.

Odpočit slovenski oratar vstaja k novemu delu in trudu v novem dnevu. In zdaj -- čuj! Iz snežnobe

Pomenljiva
glava
prvega le
letnika
Ave Marije

cerkvice na gričku se oglasi srebrni glas Marijinega zvona. "Ave Maria!" zazvoni. Pobožno se prekriža slovenski oratar in...počasti v goreči molitvi svojo nebeško Mater...

"Ave Maria!" -- "Češčena Marija!"...

Poldne je. Milo se zopet oglasi Marijin zvon... Utrujen se kmetič odkrije, obriše z žuljavo roko pot s čela in goreča molitev prikipi iz njegovega srca proti nebu...

Večer je! Zlato sonce se je poslovilo od narave in se skrilo za gore... In zopet zadoni tako milo zvon iz bele cerkvice na gričku, "Ave Maria" zvoni. Utrujen in zdelan siromak se pobožno zopet odkrije in predno leže k počitku: še en pozdrav Materi Mariji...

Rojak moj! Kajne, da ti je tako nekam otožno pri srcu ob teh lepih spominih iz domovine!... Zato pa prihaja glas Marijinega zvončka iz Marijine cerkvice sem v Ameriko za teboj. Kar ti je bil v domovini Marijin zvon "Ave Maria", to ti naj bo tu v Ameriki list "Ave Maria": klic, ki naj te neprenehoma opominja na tvoj večni dom, na tvojega Očeta, na tvojo Mater, da pri skrbi in delu za telo ne pozabiš svoje neumrjoče duše. Vsaki mesec bo prišel k tebi in ti bo klical "Ave Maria! -- Češčena Marija!" - - -

Res že štiriinštirideseto leto prihaja list Ave Maria v tolike slovenske domove, danes v skoraj 6000 izvodih. Kakšen blagoslov je bil in je za premnoge, je težko pretehtati in preceniti. Kjer ni slovenskih duhovnikov, tam je Ave Maria nedeljska pridiga, popoldanska pobožnost in najlepše šmarnice. Ave Maria je premnogim nadomestilo za božič in veliko noč, za vse vesele in žalostne prilike leta. Ni čudno, da toliko ljudi piše in priznava: "Sam Bog ve, kam bi bil jaz zašel in se gotovo pogubil, če bi p. Kazimir ne začel z listom!" Naš zlatomašnik bo šele v

večnosti videl, kakšno velikansko delo je napravil z ustanovo Marijinega lista za zveličanje slovenskih duš po širni Ameriki. Zato mu mora biti vsa ameriška Slovenija hvaležna in vsak ameriški Slovenec naj na dan njegovega zlatega jubileja dne 13. julija zmoli zanj vsaj eno Ave Maria - zdravamarijo.

Ni dosti prostora, da bi našteali vse delo in vse zasluge našega zlatomašnika na polju katoliškega tiska. Saj ni Ave Marije in toliko drugih listov samo ustanovil, ampak tudi mnogo mnogo pisal. Včasih je moral zaradi pomanjkanja sodelavcev sam napolniti kar vse strani. Prišel je ves truden ob koncu meseca domov, kjer je pisal cele noči, da je list pravočasno izšel. Da ne bi zaspal, je pa postavil pod mizo čeber mrzle vode in med pisanjem držal v njem noge. Leta 1913. je izšel prvi Koledar Ave Maria, ki bo drugo leto torej tudi obhajal že lep jubilej. Nekaj let je izhajal "Mali Ave Maria" za izseljensko mladino, kar je bila gotovo važna zamisel. Še važnejši je njegov "Abecednik slovenske župnijske šole", ki je izšel v dveh izdajah leta 1918., in pa "Ameriško-slovenski katekizem" iz istega leta, knjiga v roke materam po naselbinah brez duhovnika.

Poleg številnih listov je izdal v teku let lepo število versko-obrambrnih knjig in brošur, pisal in izdal je igre za naše izseljenske odre, obrednike raznih verskih organizacij in pa seveda številne molitvenike, med katerimi je zadnji, "Marija Pomagaj", izšel leta 1944. Njegova zadnja večja knjiga je narodno-propaganda (Ko smo šli v morje brid-kosti) in je izšla leta 1942. v Washingtonu, D. C. Mnogo je pisal tudi v "Amerikanskega Slovenca", ki ga je prav za prav on rešil in mu ohranil tudi tiskarno.

Enako je p. Kazimir mnogo pisal v slovaškem jeziku, saj je bratskim

slovaškim izseljencem ustanovil dva lista, od katerih slovaški frančiškani še zdaj izdajajo mesečnik "Listy sv. Františka". Enako je bila njegova ustanova angleški mesečnik "St. Francis Magazine", ki pa je prenehal izhajati z njegovim odhodom iz Amerike v letu 1927.

Za vse te zasluge na polju katoliškega tiska je p. Kazimir postal lansko leto kot prvi izmed Slovencev član ameriške "Galerije živečih ka-

toliških pisateljev", kar je brez dvoma zaslužil. Saj niti zdaj na stara in boleha leta ni prenehal misijonariti s peresom. Ko mu že bolezen ne dovoli, da bi hodil na misijone in pridigal z živo besedo, se poslužuje pisane. Pero mu bo vzela iz rok šele bela sestra smrt.

Do tistega časa pa naj bi bilo še dolgo in naš p. Kazimir naj obhaja še mnogo lepih jubilejev. To mu vsi želimo!

P. Odilo ofm

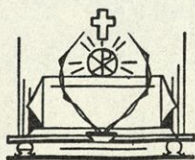

NAZNANILO. Veselo bi bilo lahko, pa je žalostno. Za 13. julija smo vabili rojake križem Amerike, da se udeleže slavnosti zlatomašnega jubileja p. Kazimirja Zakrajška OFM na lemontskem gričku.

Pa sem dobil ukaz od njegovega zdravnika, naj takoj prekličem večjo slavnost, ker je jubilar tako bolan, da bi bilo vsako vznemirjenje zanj lahko življenjsko nevarno. - Slovesno mašo, napovedano na ta dan, bomo vseeno obhajali, med nami bo prevz. g. škof, blagoslovili bomo tudi nove orgle, ki so dar naročnikov lista zlatomašniku. Naj bo ta slovesnost zahvala Bogu za dobroto, ki jih je delil po slavljencevi roki ameriškim rojakom. Banketa s slovesnim sporedom pa v Domu nejšo, razen običajnega romarskega kosila so - sorodnikom in vsem rojakom, ki ste vabljeni, da se z nami združite ter na ta dan pomolite pri Mariji Pomagaj za zdravje zlatomašnega prijatelja.

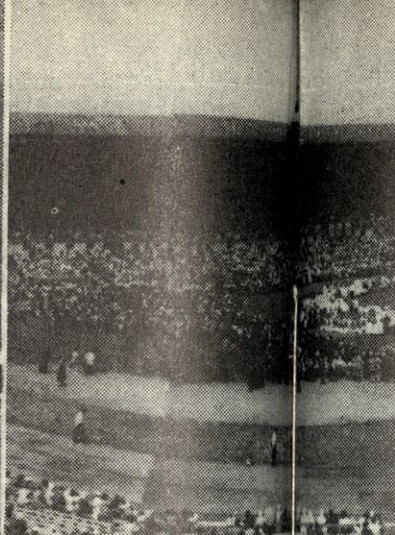
Na tem mestu se najlepše zahvaljujem čč. sestram v Chicagu, pevskemu zboru Sv. Štefana in Sv. Jurija ter otročičem, ki bi bili z lepim programom razveselili slavljence. Bolezen p. Kazimirja njemu in nam nalaga žrtev odpovedi. Vsem kljub temu Bog plačaj!

P. Aleksander Urankar OFM
Lemont dne 20. junija 1952.

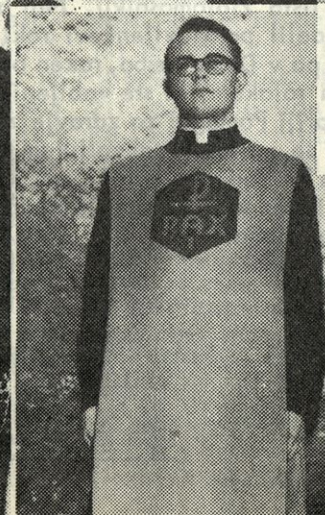
Ameriška redovnica sestra Miriam Terezija Demjanovitch, ki je umrla leta 1927. Je kandidatinja za beatifikacijo.

Krasen prizor iz evharističnega kongresa v Barce-
svečenje 819 diakonov. Spodnja slika predstavlja skupin.

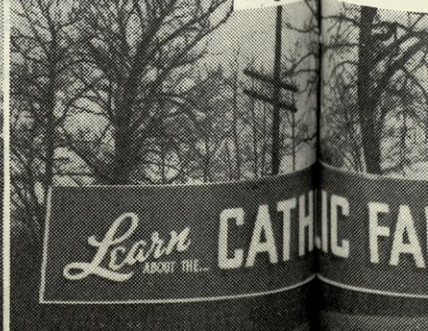
Lovska sreča se je nasmehnila tudi tema dvema škotskima beneditkinoma. Takih rib v lemontskem Blejskem jezercu še nismo ulovili...

Francisco Marto, oče fatimskih treh otrok, poljublja prstan amerškemu nadškofu O'Hara iz Philadelphije, ki se je ustavil v Fatimi na poti na barcelonski evharistični kongres.

V škofiji La Crosse, Wis. so ustanovili novo redovno kongregacijo "Bratov bl.Pija X." ki nosijo takole redovno obleko.

Moderni način šir-
vere. Np. poji ob cesti-
burga, Pa.

harističnega kongresa v Barceloni; pov.
ov. Spodnja slika predstavlja eno izmed

Kip smehljajoče se Marije v frančiškanskem Misijonu v San Miguel v Kaliforniji.

Poštna znamka države Ekvador s podobo nove svetnice Marije Ane Paredes.

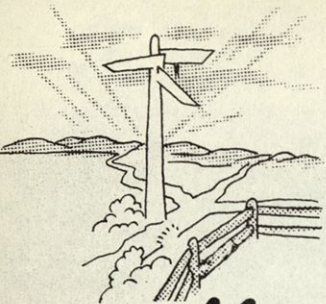

Ameriška umetnica Mrs. Elizabeth Kormendi je naslikala za neko semenišče v Indiani tole 22 čevljev visoko sliko vstajenja Gospodovega.

Moderni način širjenja katoliške vere. Npopoobi ob cesti blizu Greensburga, Pa.

CATHIC FAITH

Kjer je volja, tam je pot!

Morda starim Amerikancem ni znano delo, ki ga je vršil oče Kazimir doma. Pa naj to kratko opišem!

Ko se je leta 1927. vrnil po enaindvajsetih letih pionirskega dela v Ameriki p. Kazimir domov, je za trdno sklenil, da ne bo posegal več v nobeno javno delovanje. Res se ne bi ničesar več lotil, da ga ni dobil v roke škof Jeglič, ki je njegovo delo za morjem dobro poznal in mu je bil hvaležen, da ga je v Ameriki branil pred napadi socialističnih in liberalnih časopisov.

Istočasno v dveh smereh se je začelo razvijati patrovo delo. V verskem - za svojo novo župnijo, in pa v narodno-socialnem - v skrbi za izseljence in sezonske delavce.

V jeseni leta 1928. je škof Jeglič prosil očeta Kazimirja, naj bi se preselil k Sv. Krištofu, k stari in že skoraj opuščeni pokopališki cerkvi na Dunajski cesti. Naročil mu je, naj v tem versko precej zanemarjenem delu Ljubljane ustanovi župnijo in sicer po amerikanskem načinu.

P. Kazimir je takoj ob prihodu videl, da je cerkva sv. Krištofa mnogo premajhna, da mestni okraj Bežigrad hitro narašča in bi potreboval večjo cerkev. Z njemu lastno vztrajnostjo in mladeniško čilostjo je šel takoj na delo. Sklical je moške, povedal svoje načrte in predlagal, naj se ustanovi Društvo za ustanovitev župnije in zidavo cerkve. Nova župnija in cerkev naj bosta posvečena sv. Cirilu in Metodu, ker Slovenci dotlej še nobene cerkve nismo posvetili tema slovanskima bratoma, ki sta na poti v Rim verjetno hodila tod mimo po Dunajski cesti. Moške so že začeli dvomiti nad možnostjo, misleč na milijone dinarjev. Nekateri so predlagali, naj bi mestna občina v ta namen naložila posebne davke. Toda oče Kazimir se je temu odločno uprl:

"Ljudstvo samo naj si postavi cerkev s prostovoljnimi darovi in bo tako znalo bolj ceniti svojo župnijo in cerkev!" Proti omahljivcem in dvomljivcem je vedno podarjal: "Začeti je treba in delati! V delu je vedno gotov uspeh!" Nama poznejšima kaplanoma je vedno pripovedoval: "Slovenski narod tepe njegov podedovani greh: hlapčevska vdanost v usodo, češ da se ne da nič narediti. Kranjec je tako vedno tepen, če ni bičan, je pa gajžlan. To malovernost v sebi je treba odpraviti z vztrajnim in korajžnim delom na vseh področjih!"

Ta "Benjaminček", kot je rad imenoval svojo bežigradska faro, pa mu je povzročal več težav kot je v začetku mislil. Za ustanovitev ni zadoščalo le škofovo dovoljenje, ampak je moral dobiti še pristanek treh mestnih župnikov, dovoljenje mestne občine ljubljanske, banske uprave in celo ministrstva v Beogradu. To je bilo prošnja, potov, pritiskanja kljuk, prepričevanj in pri vsem tem z druge strani veliko praznih obljub, nasmeškov in nagajanj. Oče Kazimir ni odnehal, ampak še bolj pritiskal in po petih letih je končno dobil vsa dovoljenja, da se nova župnija sme ustanoviti. "O, blažena Amerika, koliko imaš svobode," je večkrat vzkliknil. Ni bilo lahko ponosnemu Amerikancu in široko razgledanemu možu vživljati se v ozke tradicionalne in formalistično zelo zapletene slovenske razmere. Toda od tega, kar je začel, ni odnehal.

Zbiranje darov za cerkev je uredil čisto po amerikansko. Uvedel je redno kolekto pri službah božjih, mesečno kolekto po hišah, kar je bilo doslej v domovini nezaslišano. Prva leta je za večje praznike uvedel tudi kolekto v kuvertah in ga zasmeh ni motil, saj ga je bil vajen iz Amerike. Začel je zbirko za novo cerkev tudi po Ljubljani in je okrožnice s prošnjo raz-

Notranjstina
bezigrajske
cerkve
sv. Cirila
in Metoda.

deljeval po svojih fantih po mestnih ulicah. Slovenski tretjeredniki so se najbolje odzvali in tako položili prvi temelj nadaljnjemu delu. Kakor prej v Ameriki je moral tudi doma ljudi šele prepričevati, da je vera in cerkev prav tako ljudskazadeva kakor župnikova. Zanimivo je, kar piše oče Kazimir v sedmem farnem letnem poročilu (1935.): "Največje so vsote, ki jih dolgujem mestni občini. Ljubljanska mestna občina je dajala srbski pravoslavni cerkvi, ki se je v istem času zidala v Ljubljani, skozi pet let podpore po 50.000 Din in isto podporo je dajala skozi pet let slovenska banska uprava srbski cerkvi." Katoliški cerkvi pa je mesto dajalo na posodo, bano-vinski očetje pa le beraško podporo. Ta pristranost v prestolici katoliške Slovenije ga je zelo bolela.

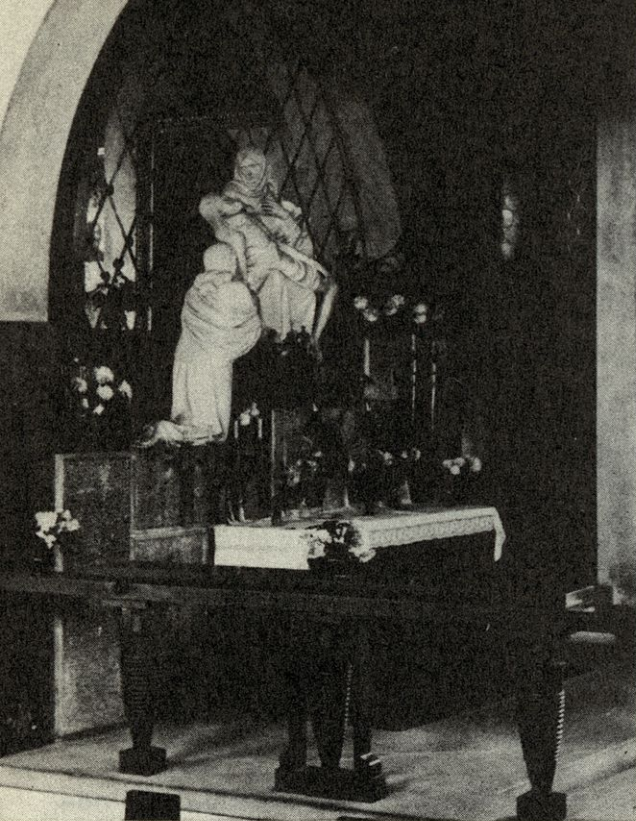
Septembra 1933. so začeli kopati temelje novi cerkvi, za katero je napravil načrt znani slovenski mojster Plečnik in je bila slovesno posvečena na praznik svetih slovanskih apostolov 1934. Delo je uspelo, čeprav so nekateri mislili, da je nemogoče in otroško naivno. Po svoji zamisli je dal župnik p. Kazimir pozneje napraviti še lep tabernakelj, s pomočjo Materinega društva pa je postavil oltar Žalostne Matere božje, ki je umetnina zase in kjer so med vojno premnogi dobivali veliko tolažbo.

Da bi faro še bolj povezal, je ustanovil farno glasilo "Mi Bežigrajci" in razna

društva po ameriškem vzorcu. Celo ministrantje so dobili svojo organizacijo, kateri so sledili oltarni strežniki mnogih drugih fara.

Kakor da bi vedel in slutil, da bo narod med bližajočo se vojno vihro ostal sam in zapuščen, je dal oče Kazimir tiskati krasno kopijo brezjanske Marije Pomagaj in jo razširil med ljudstvo, da bi pri njej iskali pribežališče. Ravno je bil dozidan in blagoslovljen ob cerkvi velik Društveni dom, dolgovi na cerkvi so bili skoraj že plačani, farno življenje se je začelo lepo razvijati, ko je vojna planila na Slovenijo.

Pri vseh teh farnih skrbih pa oče Kazimir ni pozabil na svoje izseljence po širnem svetu. V tem oziru je poznala našega Amerikanca vsa slovenska javnost in tudi širši krogi tja do beograjskih ministrstev. Leta 1927. so v Ljubljani obnovili staro Družbo sv. Rafaela, vendar niso vedeli, kaj in kako naj delajo. Izseljensko vprašanje jim je bilo neznan. Ko se je vrnil iz Amerike oče Kazimir, so ga kar brez njegove vednosti 1928. izvolili za predsednika. Takrat je bila Rafaelova družba še brez uradnikov, brez dohodkov in brez lastnih prostorov. Ko jo je novi predsednik leta 1941. zapustil, je imela družba nad pol milijona dinarjev letnih dohodkov, štiri velike poslovne prostore in enajst stalnih uradnikov.

Oltar Žalostne Matere božje
v novi bežigrasjski cerkvi.

Ko je oče Kazimir sprejel Družbo sv. Rafaela, je bilo med slovenskim narodom še toliko nevednosti o slovenskem izseljenstvu, da n.pr. dnevnik "Slovenec" družbenih poročil še priobčevati ni hotel in je tedanji ban družbeno delo imenoval "igračkanje". Izseljence so poznali samo takrat, kadar so potrebovali dolarje. Da torej prodre v javnost z važnim izseljenjskim vprašanjem, ki naj bi bila skrb in zadeva vsega naroda, je naš jubilarant 1929. ustanovil mesečnik "Izseljenski vestnik", obenem pa je polnil slovensko časopisje s članki in predaval po društvih in radiu o tej zadevi. Uvedel je po vsej Sloveniji izseljensko nedeljo. Po njegovem predlogu in prizadevanju je ministrstvo za socialno

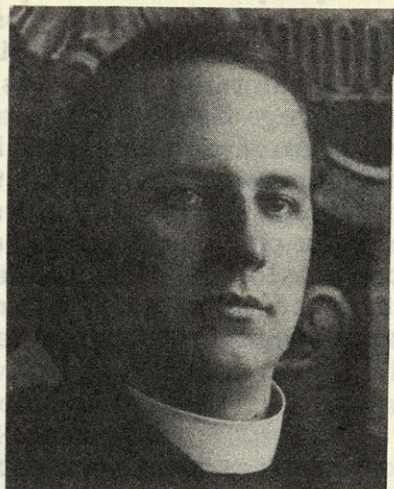
politiko začelo z izseljenjskimi kongresi, katerih gonilna sila je bil on. Izdal je knjigo "I. slovenski izseljenjski kongres", "Izseljenjski koledar" in "Izseljenjski zbornik". Dosegel je ustanovitev izseljenjskega muzeja in arhiva, kjer naj bi bili zbrani vsi podatki o delu naroda v tujini. Ustanovil je "Izseljenjski institut", ki je bil prenešen na ljubljansko univerzo, kjer naj študenti in znanstveniki proučujejo slovensko izseljenstvo. Ustanovil je posebno podružnico Rafaelove družbe v Prekmurju za zaščito sezonskih delavcev. Z vso silo se je boril, da bi vlada pošiljala na poslanišstva tudi slovenske uradnike in slovenske izseljenjske komisarje, kjer so bili doslej izključno sami Srbi, ki pa niso kazali dovolj zanimanja za koristi slovenske narodnosti. Kljub velikemu naporu je dosegel vsaj to, da je bil v Clevelandu imenovan za častnega konzula Dr. Jakob Mally. Posebno važno vprašanje je bilo pravična razdelitev izseljenjskega fonda, v katerem je bilo največ slovenskega denarja. V teku let je dosegel, da so odšli v razne države izseljenjski duhovniki in učitelji. Leta 1938. je ustanovil "Slovensko izseljenjsko zbornico", nekak izseljenjski parlament, kamor naj bi prihajali izseljenjski delegati iz vseh držav, da sklepajo o nadaljnjem delu in zaščiti. Ob tej priliki je bila zastopana tudi ameriška Slovenska ženska zveza, dr. Anton Korošec pa je kot takratni notranji minister v imenu naroda in države imenoval p. Kazimirja za "očeta slovenskih izseljencev". Tik pred okupacijo je dosegel še to, da je vlada dovolila pet milijonov dinarjev za zidavo Slovenskega izseljenjskega doma, toda vojna je tudi to vzela.

Vse to je le kratek pregled ogromnega dela, ki ga je za svojo kri doma in na tujem izvršil preprost redovnik-frančiškan, oče Kazimir Zakrajšek.

Kaplana

"Sem pač sin kovača!.."

Ga poznate? P. Kazimir 1906.

Praznovanje jubileja zlatomašnika p. Kazimirja Zakrajška iz več vzrokov zanima tudi mene in se z njim veselim, da ga je dočakal.

Prvič sva oba doma iz iste fare, oba krščena pri istem krstnem kamnu. Dalje pa sva delala dolga leta skupno za katoliške ideje. Prav od njegovega prihoda v Ameriko (1906.) pa do odhoda v letu 1927. sva skupno vodila veliko borbo za ohranitev vere slovenskemu narodu v Ameriki: on kot duhovnik, jaz kot laik. Dolga je bila ta borba in težka za oba, saj ni popolnoma jenjala do najinih sivih let. Rane, zadane našemu jubilanu, še danes krvave. Nesel jih bo s seboj v grob, saj so bile v živo zarežane. To vem jaz in mnogi, ki so ga poznali v njegovem nesebičnem delu in njegovih ciljih. Za sebe ni iskal ničesar, saj je bil frančiškan, kateremu ni treba imeti osebnih skrbi za obstoj. Še tisto, kar je imel, je dal za svoj izseljenski narod.

Naj izrazim svoje gledanje na njegovo delo: Bil je res to, kar je sam tolikokrat povedal: "Sem pač sin kovača!" Da, res je imel kakor naklo trdo glavo in moral jo je imeti. Kajti Bog ga je poklical v Ameriko v času, ko brez trde glave niti za četi ne bi mogel z delom. Bilo pa je treba tistemu času kladivarja in vesel sem, da sem za njegov prihod tudi jaz zastavil besedo.

Ogromna je bila takrat naša fara sv. Vida. Računali smo, da je bilo nad 2500 slovenskih družin, dokler se mnogi niso izselili v faro Matere božje v Collinwood. Tedaj sem bil

cerkveni odbornik. Vsi smo želeli dobiti kaplana. To je prineslo, da sem se zanimal še za enega duhovnika. V tistih dneh je došel k nam naš sedanji slavljenelec. Taka so pač božja pota. Razveselili smo se ga in prosili Boga, da bi nam ga pustil. Tudi škofa smo naprosili, da bi se za tako veliko število slovenskih družin ustanovila še ena župnija in ga prosili za prostor za novo cerkev.

Toda p. Kazimir je bil preko bolečega trnja preizkušenj poklican za nekaj več in bolj uspešnega. Bil je poklican, da ustanovi ameriški Sloveniji - Brezje, naše slovensko romarsko središče za morjem. In tako se je zgodilo, da je zrastle slovenska božja pot v Lemontu: med štirimilijonskim vlemestom Chicago in Jolietom, kjer ima svoj sedež naša KSKJ.

Ko gledamo nazaj to zgodovino petdesetih let dela za ameriške Slovence, vidimo, koliko je bilo storjenega, pa tudi, koliko je bilo treba za to prestati. Toliko javnosti neznanih ali v drugi luči prikazanih dogodkov je šlo preko p. Kazimirjeve glave, da se je doseglo, kar mi danes imamo.

Danes posluša vsa ameriška katoliška Slovenija božjo besedo, ki jo v romarskih pridigah in tiskani be-

sedi naše ljubljene "Ave Marije" iz lemontskega grička oznanjajo slovenski frančiškani. Dve ustanovi sta zrastle iz lemontskih tal po zaslugi p. Kazimirjevega dela, obe sta v ponos nam vsem: frančiškanska, kjer se vzgajajo sinovi slovenskih staršev za bogoslužje; in pa sestrska, kjer se Bogu posvečajo naše hčere. In to bo ostalo. Ponavljajo se bo vedno in v še večji meri. Ali ni to nekaj zaslužnega in velikega za ti-

stega, ki je zastavil vse svoje moči in celo svoje dobro ime? Veselimo se in hvalimo Boga za tak izid.

Svojemu požrtvovalnemu in dragemu prijatelju p. Kazimirju kličem za njegov zlati jubilej: Bog Vas živi! Obenem pa tudi jaz vabim vse ameriške Slovence, da se na ta veliki dan zberemo okrog sivega starčka in mu pokažemo svojo iskreno hvaležnost.

Anton Grdina

Videc v bodočnost

V povojnem času, v obdobju med dvema vojnama, je moral slovenski narod samostojno pogledati v obraz raznim vprašanjem, katerih preje ni poznal, vsaj ne v taki obliki. Med temi je bilo izseljenstvo.

Preje so bili naši ljudje v tujini, vsaj v Južni Ameriki je bilo tako, znani pod imenom "Avstrijci". Novi časi so pa slovenskemu narodu, ki je dosegal politično polnoletnost, naložili tudi nalogo, da se na drugačen način pozanima za svojce v tujini kot preje, ko je bila "Amerika" pojmovana le kot tovarna ali rudnik, kamor pohite ljudje za nekaj let in se bogati vrnejo, da svoj dom dvignejo iz bede.

Pokazalo se je, da prav tako kot mesto tudi tujina požira ljudi. Človek, ki je šel iz dežele v mesto po boljšem zaslužku, se je kmalu tam ustanovil in domov hodil le na obisk. Podobno se je tudi izseljenec v tujini začel uživljati v nove razmere: domov se je vrnil le redko kdo. Ve-

činoma so pošiljali nekaj časa domu denar, kasneje so marsikdaj še pisma postajala vedno bolj redka...

Tujina je začela požirati slovenske otroke. - Že rajni Janez Evangelist Krek je postal pozoren na to boleče dejstvo. Škof Bonaventura Jeglič je bridko občutil to rano, ki se je začela ujedati v slovensko narodno telo. Toda vso bridkost rane je mogel občutiti le tisti, kateri je mogel opazovati na lastne oči usodo slovenskega izseljenstva. Zato je bilo nujno treba, da je prihitel iz daljne tujine v domovino mož, ki je videl od blizu, kakšna je materialna, in duhovna usoda izseljenca. Le ta je lahko na ves glas in v živih barvah popisoval nam doma stisko Slovence na tujem, njegovo potrebo po koščku domovine, pa tudi pomembnost njihovega bitja in žitja za brate na rodni zemlji. Ta mož je bil - pater Kazimir.

Prva povojna kriza, pa tudi že prej se je na desetisoče slovenskih

ljudi izselilo zlasti v Severno Ameriko, je gnala od doma vedno več slovenske krvi. Vsa Primorska je iskala potne palice. Vse je hitelo kamor koli po svetu, kjer je le kaj svobode doma in kaj več kruha za poštenega človeka. Zlasti beseda "Argentina" je tedaj zvenela po vsem Goriškem in Tržaškem, pa tudi v Suho in Belo Krajino ter v Prekmurje je segel njen glas. V nekaj letih je pohitelo v to deželo novih obetov kar 20.000 Primorcev, 1000 Prekmurcev, 200 Belokranjcev, 100 Žužemberčanov in na stotine rojakov iz ostalih strani slovenske zemlje.

Tedaj se je doma oglasil k besedi p. Kazimir Zakrajšek OFM, ki je živel dolga leta med izseljenci v Severni Ameriki ter tamkaj spoznal njihove potrebe in vedel za probleme, katere bo to novo izseljenstvo prineslo v bližnji bodočnosti.

Nikakor ne smemo dopustiti, da se razgube ti dragoceni slovenski rojaki kot voda, ki se razlije! Ne smemo gledati, da se utope v tujini in pozabijo na Boga, na dom, na rojake in družino, celo na lastno dušo! Tako je zaklical.

Novonastale razmere so terjale večjo pozornost izseljenstvu kot pa v prejšnjem času, ko se je doma narod moral boriti za svojo svobodo. Izseljeniško vprašanje je bilo treba šele znova organizirati na široki in trdni podlagi ter njeno nujnost predočiti vsemu narodu. Poleg verske, kulturne in narodne skrbi je nastopila še gospodarsko-politična plat izseljenstva. P. Kazimir je začutil, da utegne domovina s smotno izseljeniško organizacijo veliko pridobiti in doseči ne le v korist izseljencev, ampak tudi v splošno rast naroda. Izseljenci morejo postati most za kulturne, trgovske in gospodarske izmenjave.

P. Kazimir se je tedaj z vsem ognjem pognal na delo, na katero se je pripravljaj že dolga leta v apo-

stolatu in delu med izseljenci. Bil je edini, ki je bil tega zmožen in je tudi izpeljal, kar je hotel doseči. Rafaelova družba, list Izseljeniški vestnik - preje "Rafael"-, Izseljenški zbornik, Izseljeniški kongresi, Izseljeniški inštitut... to so bile res globoke brazde, katere je oral naš jubilan na slovenskem narodnem polju.

Sredi te ognjevite delavnosti, ki je vdihavala slehernemu Slovencu ljubezen do bratov v zamejstvu, je p. Kazimirjeva plamenica vžigala nove in nove plamenčke. Odzivali so se novi duhovniki in učitelji, ki so hiteli v Francijo, Belgijo, Westfalijo, Argentino in vsepovsod po svetu za rojaki. G. Stanko Grims in g. Anton Švelc sta odšla v Francijo. G. Drago Obrežan je hitel v Holandijo, kamor se je napotil tudi p. Hugolin Prah. G. Janez Škafar je deloval med sezonskimi delavci v Nemčiji. Kot slovenski učitelji so odšli med slovenske otroke v Nemčijo Anton Šlibar, v Francijo Janko Jankovič, v Belgijo Svatopluk Stoviček.

Eden najbolj vnetih borcev p. Kazimirove armade je bil č. g. Jože Kastelic. Videl je, kako njegovih domačini ginejo čez meje in čez morje. Desetine njegovih mladostnih sošolcev in drugih iz revne Suhe Krajine je vzelo slovo od Žužemberka. Glasovi, ki so prihajali od njih in vneto pisanje p. Kazimirja po slovenskem časopisju, je vzbudilo v mladem duhovniku poklic izseljeniškega duhovnika. Ponudil se je na razpolago p. Kazimiru.

Kakor nekoč Napoleon, ki je na zemljevidih študiral pota novih zavojevanj, tako je tudi oče slovenskega izseljenstva meril in štel razdalje in primerjal števila novih slovenskih kolonij. Argentina je postala p. Kazimirjeva posebna skrb vse od dne, ko je videl, kako se je tja obrnil slovenski izseljeniški tok. Č. g. Merkun je šel kot izvidnik v te

Slovencom doslej kaj malo poznane kraje. Od tedaj sta postala glasna že dva klicarja, ki sta skrbela, da beseda o potrebi slovenskega duhovnika in učitelja za Argentino ni utihnila. Slednjič se je odločil Kastelic, da se požene v valove in reši, kar se rešiti da od desetih tisočev življenj in duš argentinskih Slovencev.

A če bi ne čutil opore v Rafaelovi družbi, če bi ne bilo očetovskega navdušujočega glasu p. Kazimira, bi gospod Jože najbrže popustil spricho silnih ovir, ki so se mu stavile na pot, ko se je leta 1933. z njemu lastno ihto začel pripravljati na pot v tujino. Slednjič je marca meseca le stopil na argentinska tla in zastavil brazdo. Ta brazda je po božji previdnosti imela postati ne le kulturni vrt duhovne povezanosti slovenske kulture s hispano-ameriškim kulturnim krogom, temveč tudi rešitev mnogim tisočem Slovencev v strahotah bližajoče se rdeče nevihte.

Bil je tako p. Kazimir poslanec božje previdnosti, ki je skrbela po njem tudi za bodoča desetletja. V stalni zvezi z Jožetom Kastelicem je p. Kazimir skrbel na vso moč, da pridobi še kakega pomočnika za argentinsko slovensko družino. Tudi name so delovali njegovi časopisni članki in tako se je zgodilo, da sem mu nekega dne napisal pismo z nekaj vprašanji glede Argentine. V pričoj dejstva, da se p. Kazimirovim klicom po novem duhovniku za Argentino nihče ne odzove, se mi je porodila misel, da bi se sam ponudil. Pa tej misli kar nisem hotel dati mesta, saj je domovina tako lepa

in tudi dela sem imel dosti kot koštanjeviški kaplan. Toda v spominu je le ključala misel na fante, katerim sem v letih 1929-33. izdajal v Metliki rojstne liste za pot v Argentino in Kanado. Slednjič sem pisal p. Kazimiru, da bi šel, če res ni nobenega duhovnika in če je res potrebno ter če mi seveda škof dovoli.

Tedaj sem bil pa ujet. P. Kazimir me je prišel priganjat. Stopil sem k prevz. škofu Gregoriju Rožmanu, ki je prav takrat prišel iz obiska v Severni Ameriki, kjer je sam doživljal, kako je izseljencu duhovnik potreben. Tako je želja našega jubilaranta zorela in slednjič dozorela. Dne 3. februarja 1936. mi je dajal zadnja navodila, s katerimi je nakazal, da mnogo mnogo upa od slovenskega izseljenstva v Argentini, ki je dežela bodočnosti in bosta v njej še marsikak slovenski deseti brat in desetnica iskala srečo. V roke mi je stisnil tisočak za prve potrebe in mi zagotovil v novi zemlji vso podporo, kar bo v njegovi moči.

Od tedaj se niso ustavila njegova pisma, ki so pričala o očetovski skrbi in ljubezni za slovenske izseljence v Argentini in vsej Južni Ameriki.

Njegov načrt še ni bil izpeljan. Argentinski Slovenci so bili ponajveč Primorci. Treba je zanje duhovnika, ki je sam zrastel pod goriškim soncem. Na dva je uprl oči. Č. g. Trčel in č. g. David Doktorič sta prišla v njegov mlin. Ni odnehal, dokler ni dosegel, kar je tako skrbno zasledoval. Doktorič se je vdal in že v septembru 1936. prijadral v deželo ob Srebrni reki. S tem pa je imel p. Kazimir napeljano vse, kako naj se v Argentini postavi temelj za verske, kulturne, gospodarske, narodne in socialne potrebe Slovencev

MESEČNI
NAMEN
MOLITVE

Za krščanska načela v javnem življenju

in za njihovo zvezo z domom.

Naša delavnost je morala zajeti tudi čez argentinske meje. G. Doktorič je dobil nalogo, naj poleg stikov s primorskimi rojaki v Argentini prevzame še skrb za Slovence v Urugvaju. G. Kastelic pa je leta 1935. pohitel domov, da skupno s p. Kazimirom skuje načrte za velikopotezno delo slovenske misli na vsem južno-ameriškem kontinentu. Po svojem povratku je v decembru 1936. zgrabil za delo, da bi slovenskemu imenu v tej deželi dosegel tisto mesto, katerega si vsi pošteni Slovenci želimo. Ob pomoči, katero je p. Kazimir izposloval naši reviji "Duhovno življenje", smo čutili vsi trije dolžnost, da iščemo pot, kako posredovati slovenskemu življu tudi bogastvo španske kulture. Cel krog najodličnejših slovenskih kulturnih in umetniških osebnosti je strnil rajni g. Jože v uredniškem štabu "Duhovnega življenja". Navezal je stike s pomembnimi osebnostmi in oblastmi v Argentini in Severni Ameriki. Njegova naloga je bila tudi to, da pogleda po ostalih deželah juga, posebno v Brazilijo in Čile, kaj bi se dalo napraviti za slovenske in jugoslovanske izseljence. Nismo se namreč omejili zgolj na Slovence, temveč smo imeli v načrtu delo za Hrvate in Srbe, kjer še niso organizirani.

Mnogo lepih načrtov je zadelo na prevelike ovire. Razvoj političnega

položaja doma nas je pozneje primoral, da smo morali naše delo vzdrževati največ sami. Nismo si upali preveč nadlegovati našega dobrega p. Kazimira, ker smo vedeli, da mu srce krvavi, če ne more pomagati. On pa je delal dalje kot mravlja. Slovenska izseljenska zbornica je postala realnost. Če ne bi vmes prišla nesrečna vojna, bi doživel častitljivi starček triumf svojega dela, ker bi nedvomno zmagal vse ovire.

Zdaj, ko joka slovenski narod na razvalinah svoje sreče in na grobovih svojih najdražjih, pa ima naš p. Kazimir - oče slovenskega izseljenstva - privsej bridkosti vendarle tolažljivo zavest: Njegova skrb za izseljence v Argentini je bila kakor preroško gledanje v skrite dneve bodočnosti. In v dneh največjih grozot, ki jih je kdaj slovenski narod trpel, so se oči nesrečnih slovenskih brezdomcev obrnile v Argentino. Prav tukaj so našli svoj novi dom in se rešili za bodoče naloge, katere je našemu narodu pripravila božja previdnost.

Prav je, da zvedo vsi Slovenci, kako velike zasluge ima p. Kazimir za naš izseljeni narod. Njegovi apostolski gorečnosti in preroški dalekovidnosti se ima zahvaliti na prav poseben način šesttisoč slovenskih beguncev, ki so našli novo domovino na obalah Srebrne reke.

Rev. Janez Hladnik
Buenos Aires, Argentina

PO KRALJESTUU KRIŽA

Po štiri sto letih bo pozidana prva katoliška cerkev v Rochesteru (Anglija), kjer je imel svoj škofijski sedež mučenec v dnevih začetka angleškega protestantizma, sv. John Fisher. Njegova katedrala je zdaj seveda v anglikanskih rokah, vlada pa doslej ni hotela dati dovoljenja za zidavo katoliške hiše božje. Po štirih stoletjih je to dovoljenje le lepa zmaga angleških katoličanov.

V "Slovenskem poročevalcu" št. 36 str. 3. (10. aprila t. l.) bemo v posebnem članku nekaj res "pomembnih" predlogov za spremembo imen nekaterih slovenskih naselij, o katerih sta razpravljala odbora Ljudske skupščine LR Slovenije. Naj jih nekaj naštejemo tudi mi!

Za Marija Brezje pri Mariboru so predlagali samo Brezje, za Sv. Rupert Breze; naselje Nova cerkev naj postane Strmec, Sv. Pavel pri

Preboldu pa Šlandrovo. Sv. Peter pod sv. Gorami bo lepše zvenel kot Bistrice ob Sotli, Sv. Križ pri Kostanjevici pa kot Podbočje. St. Vid pri Stični naj bi postal Stari trg pri Stični, Sv. Trojica v Slovgoricah Gradisce, Št. Vid pri Gorici Podnanos, Šmihel na Krasu Dolane, Št. Peter na Krasu Pivka. Št. Vid pri Ptujju naj se spremeni v Videm pri Ptujju, Sv. Lucija na Tolminskem pa v Most ob Soči...

Uboji svetniki, ki so tako na poti, da jim odrekajo domovinsko pravico po tolikih stoletjih!

Stara mati je že in 54 let ima, pa se je vpisala v Misericordia College in letos dosegla "bachelor of arts". Mrs. Julija O'Connor Law je pretrgala svoje študije s poroko, zdaj pa je le dosegla, kar je nekoč želela.

Takle zgled nas pa res spomni pregovora, da ni nikdar prepozno začeti! Tudi na duhovnem polju ne. Le zakaj naj bi vrgli puško v korožo in rekli: "Predolgo

sem zanemarjal svojo vest, zdaj je prepozno!" Začeti je treba, pa gre, če je le dobra volja!

Belgijski kralj je izdal posebni odlok, s katerim imajo vsi starši z vsaj štirimi otroki pod 21. letom na vseh javnih prometnih sredstvih polovično vozino. Lepo priznanje družinam, ali ne?

Nacisti so v letih zasedbe Poljske pomorili nič manj kot 1811 duhovnikov in redovnikov, kar znaša skupaj 18 % vse poljske duhovščine. Peklo dobro ve, kaj mora najprej uničiti, če hoče v deželi zatreči Cerkev. To ni v zgodovini katoliške vere nič novega.

Vojaško poveljstvo na korejskem bojišču je izdalo dovoljenje, da se smejo v kampih vojnih ujetnikov vršiti verska predavanja. Predavali so katoliški, protestantski, budistični in šintoistični duhovnik. Že po štirih konferencah se je od 170 ujetnikov, ki so prišli k predavanjem, 120 mož priglasilo za poslušanje katoliškega nauka.

Saj resnica ni tako skrita, da bi je z dobro voljo ne mogli videti.

Novomašnik
p. Valerijan
sprejema križ

O
D
M
E
V

LEMONTSKI

Pa naj opišemo našim bralcem lemontsko novo mašo. Dan 25. maja je bil za nas res lep. Prej je vse kazalo za dež, a nedelja je bila kar lepa in je privabila na ameriške Brezje precej Slovencev, zlasti iz Chicaga, saj je bil to dan romanja chičaškega društva Marije Pomagaj KSKJ in društva sv. Mohorja.

Ob tri četrt na enajsto je stopil novomašnik z asistenco iz samostana pri zahodih vratih. Tam ga je čakala Marija Martinčičeva z novomašnim križem v pestrem spremstvu narodnih noš, tam staga po stari slovenski navadi pokrižala in poškropila z blagoslovljeno vodo namestnika matere in

očeta. Mamo je nadomestovala gospa Marija Kolaričeva iz Clevelanda, očeta pa naš farmar Lojze Novak, ki sta oba nekoč z novomašnikom preživljala begunska taboriščna leta.

Nato je sprevod krenil okrog samostana na stopnišče, kjer je dobil p. Valerijan ob lepi deklamaciji novomašniški križ. Sledil je vhod v polno cerkev, kjer je novomašnik zapel Pridi Stvarnik, sveti Duh. Novomašni pridigar je bil p. Mirko, ki je v krasnih besedah orisal duhovniško življenje dela in žrtev. Pri slovesni sveti maši so asistirali p. komisar Aleksander, pridigar p. Mirko in pa fr. Mark. Ceremonier je bil fr. Nikolaj, ki je imel

ta dan dosti skrbi.

Na koncu je p. novomašnik podelil novomašni blagoslov, nato pa smo vsi zapeli Zahvalno pesem.

Med številnimi gosti naj omenim Msgr. Butala in Rev. Malavašiča iz Jolietta ter Rev. Klopčiča in p. Danila. Prišlo je tudi več naših šolskih sester, naših sosed iz Asiškega grička.

Novomašno kosilo je bilo za goste, romarje in samostansko družino servirano v Romarskem domu, kjer smo se prav po domače poveselili in seveda tudi najedli. Stoloravnatelj je bil p. komisar in seveda brez "spičov" po stari navadi ni šlo. Slovesne pete litanijske so zaključile slovesnost, a naš griček

je bil živ še do večera. Vem, da bo ostal prijetno domači dan vsem romarjem v lepem spominu.

*

Novomašnik p. Valerijan se še enkrat iz srca zahvali vsem svojim novomašnim dobrotnikom, zlasti chicaški Ligi za krasni novomašni križ in cvetje. Iskrena zahvala zlasti vsem, ki so pomagali v Romarskem domu, da je bilo novomašno slavje čim lepše.

*

V juniju nas je obiskal P. Allan dr. Walter OFM, profesor frančiškanske univerze St. Bonaventure University, N. Y. Pater je znan na polju škotistične filozofije in sta se imela z našim p. Cirilom dosti pomeniti.

*

Od 16. do 21. junija je prva skupina redovne družine delala duhovne vaje, ki jih je vodil letos p. Fortunat. Angleške duhovne vaje pa bodo trajale od 23. do 28. junija. Tako smo imeli med sabo zopet svoje sobrate, ki delujejo po farah in se z nekaterimi bolj poredko vidimo.

P. Odilo pa je vodil isti čas duhovne vaje za naše slovenske sestre na Asiškem gričku.

*

Nekateri pri naročilu Ave Marije prosijo za vse številke tega letnika. Tem sporočamo, da

je že pošla januarska, februarska, marčeva in majska številka, kakor tudi ni več mogoče dobiti Ave Maria Koledarja. Vse smo že razdali.

*

Zelo smo bili v zadregi zaradi rjuh za naš Romarski dom. Platno smo kupili, toda kdo naj sešije rjuhe? Smo pač v Lemontu le moški pri hiši in nam bolj pristojna kela in cement kot pa šivanka. Pa so prišle po stari navadi na romanje knaši Mariji Pomagaj dobre jolietske žene in se kar same ponudile za to veliko delo. Pod vodstvom Mrs. Anton Terlep iz Center St. so nam napravile v nekaj dneh 280 rjuh. Te dobrotnice so: Mrs. Anton Terlep, Mrs. Caroline Gregory, Mrs. Anna Pucel, Mrs. Alex Plut, Mrs. Joseph Vlasich, Mrs. Joseph Russ in pa Mrs. Joseph Ancel.

Uprava Romarskega doma se vsem iskreno zahvaljuje.

✠

V Gilbertu v Minn. je umrl naš dolgoletni zastopnik Mr. Frank Ulčar. Pokojnik se je zelo trudil za naš list Ave Maria in mu je pridobil mnogo novih naročnikov. Spominjajmo se ga v molitvi, njegovi soprogi in otrokom pa naše globoko sožalje.

Enako priporočam v molitev Mr. Jerneja Gerbeck, ki je umrl v Bar-

bertonu, Ohio. Zvesto je služil Bogu in če je le mogel, je šel vsak dan k sveti maši in obhajilu. Na svojih potovanjih sem bil gost tudi njegove hiše. Bog mu bodi Plačnik, ostalim pa moje sožalje. - Br. Antonin

*

Lemontski križev pot zelo lepo napreduje. Ko to pišemo, štiri postaje že stoje in so obiskovalcem zelo všeč. Brat Akurzij rabi zanje rdeč luknjičast kamen, dela pa tudi kot bi bil plačan od minute. Ko bi prevzel križev pot kontraktor, bi samo delo brez materiala prišlo najmanj na 3-4000 dolarjev. Koliko je vredno domače delo!

*

Nekako dva tedna je bil med nami Rev. Leopold Mihelič iz Marathona, Wis. Opravljal je tedenske duhovne vaje. Prvikrat je bil na ameriških Brezjah in so mu zelo všeč.

*

V maju in juniju smo imeli velikokrat na našem gričku skupine šolskih otrok, ki so pri nas priredili piknik za konec šolskega leta. Na take dni je pri nas vedno zelo živahno. Sestre, ki pridejo z otroki, imajo veliko truda, da je pri odhodu vse skupaj in vse zdravo. No, navadno kdo poskuša, če je voda našega Bleda tudi mokra, pa nič ne dè. Saj imamo v Lemontu tudi

Kaj pa Mohorjeve knjige za leto 1953? Si jih že naročil? Prihranite delo poverjeniku, da mu ne bo treba spet pisati tisoč pisem in opozarjati na naročnino, ki stane za 1953. samo \$ 2. Pobiranje bo zaključeno 1. avgusta. Denar in naslov pošljite na: League of C. S. A. (Moh. družba) 238 E. 19 St. New York 3, N.Y.

mного sonca, včasih še našemu farmarju. Le preveč. - Otroci se kaj pogledje Toneta, koliko radi "vdinjajo zapomoč" jih ima na traktorju!

Šole so s pikniki pri nas zelo zadovoljne. Kar vsako leto več jih pride.

ROMARSKI ZVONOVI

P. Odilo, voditelj romanj

DNE 13. JULIJA je dan zlatomašnika p. Kazimirja in blagoslov novih orgel. Slovesna sveta maša ob 11. uri. Slavnostni govornik bo prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman.

DNE 20. JULIJA je dan Slovenske Ženske Zveze. Podružnice SZZ, ki pridete na romanje v Lemont z busi, ste naprošene, da pride te sem že v soboto 19. julija popoldne, da se boste udeležile večerne romarske pobožnosti. Lansko leto je bilo žal vsem, ki so jo zamudile, ker ostane procesija z lučkami neizbrisna vsakemu. Spovedovanje bov soboto popoldne in zvečer ter v nedeljo zjutraj. Vsaka romarica k Mariji Pomagaj naj napravi trden sklep, da bo na božji poti prejela svete zakramente. V nedeljo zjutraj bo obhajilna sveta maša ob sedmi uri. Slovesna sveta maša pa bo ob 11. uri pri lurški votlini. Sprevod krene izpred samostana točno ob 10.45. Popoldne ob 2. uri bodo pete litanije Matere božje z blagoslovom.

DNE 27. JULIJA je Prekmurski dan, romanje prekmurskih Slovencev. Zbirališče bo pri prekmurskem križu, od koder bo ob 10.45 procesija k votlini, kjer bo opravil svojo srebrno mašo prekmurski rojak iz Kalifornije, Rev. Francis Horvat. Pridiga bo v slovenskem in angleškem jeziku. K temu romanju ste vabljeni predvsem vsi prekmurski Slovenci od blizu in daleč. Prirede ga vsako leto katoliška društva prekmurskih Slovencev iz Chicaga: Društvo sv. Ane KSKJ, Društvo sv. Križa in Društvo sv. Janeza Krstnika KSKJ. Letos obetajo za ta dan svoj prihod tudi Prekmurci iz Kanade, Clevelanda, O., Bethlehem, Pa. in Bridgeporta, Con. Vsi prisrčno vabljeni! Kako bo zopet donela iz vseh src navdušena pesem: "Marija, nebeška Kraljica!"

KRAMIJANJE NA ZAPECKU

CLEVELAND, Ohio - Piše Ivanka Kozelj: Tu je moj dar za orgle, katere lemontska romarska cerkva zares potrebuje. To sem mislila že sama, ko sem bila pri vas na romanju. Saj Slovenci radi pojemo in če zraven buče še orgle, je vse lepše in še bolj zajame romarsko srce. Ko zopet priromam k vam, bom pa z veseljem poslušala, kakšne melodije se bodo oglasile s kora.

Prisrčen pozdrav našemu jubilanu p. Kazimirju! Naj ga Bog še veliko veliko let ohrani Lemontu in ameriškim Slovencem, za katere je dolga leta toliko žrtvoval.

TRENTO, Italija - Piše fr. Paškal Furlan: Rad bi opisal v Ave Mariji, kako sem potoval k Mariji v Lurd, pa tudi javno bi se ji s tem rad zahvalil za prejeto milost. Vem, da bi s težavo izbral primerne besede opisatega milostnega kraja. Nikdar v svojem življenju nisem videl toliko in tako pobožno moliti, kakor pred lurško votlino. Tam je vsak kar nekako prisiljen od čudne moči, da sklene roke. Vse je resnična molitev: pesem, vsaka beseda, vsaka misel... K Bogu po Mariji! Tam se nihče ne sramuje sv. rožnega venca, tudi možje in fantje ne. Ganila me je požrtvovalna ljubezen fantov in deklet, ki strežejo bolnikom. To ljubezen sem tudi sam ob-

čutil, saj sem prišel tja kot bolnik. Že več mesecev mi je jetika razjedala pljuča in mrzlica me je neusmiljeno tresla. Že bolniki so obupali nad mojim zdravjem, jaz pa sem se s trdno vero zatekel k Mariji in dobil dovoljenje, da smem obiskati njen Lurd. Toda ko sem tam videl toliko nesrečnih in pohabljenih ljudi, nisem imel več poguma prositi zase. Rekel sem samo, naj se zgodi božja volja. Ko pa so me položili v kopel lurške vode, sem se kar nenadoma počutil zdrav. Mrzlica je popustila in kar brez nadležnosti sem se vrnil domov. Zdravniki so me preiskali in nič več našli sledov bolezni. Že drugi teden po vrnitvi iz Lurda so me dali iz sanatorija. Zdaj pa sem že dolge mesece v samostanu in brez težav morem izpolnjevati svoje dolžnosti. Marija bodi zahvaljena za veliko milost!

MISIJONSKI
MESEČNI
NAMEN

Za laični
apostolat
v Indoneziji

SACRAMENTO, Calif. -Pošilja nam Frances Radulovič:

Presveto Srce strašansko trpi,
če ovca katera se mu izgubi.
Zastonj je zanjo pretil svojo Kri.
Zastonj je na križu zanjo umiral
in žalostno se na levico oziral. . .
Ko mi bi hoteli, še več bi trpel,
da vsak izmed nas bi v nebesa
prišel.

Odpadnik, poslušaj, nikar se
ne boj!
Le v Cerkvi nam dragi boš našel
mir svoj.

Odvezo dobil boš, lepo se skesal,
otrok boš spet božji na veke postal.

GILBERT, Minn. -Pošilja Mrs. Terezija Slobodnik: Stara naročnica Vas iz srca pozdravlja. Rada bi, če bi mi objavili tale imena. Videla sem, ko drugi nabirajo, pa sem se jaz okorajžila in nekaj nabrala za Dobrepolje in k Sv. Antomu. Pisali so mi gospod Rafael Fabiani in sem preskrbela prte za oltarje, čipke in razne nitke za popravilo starih. Dalje sveče in kadilo, nekaj pa so mi dali zastonj naš gospod. Sem vse skupaj poslala in že prejela odgovor iz Dobrepolja, da so srečno prejeli. Zdaj pa se zahvalim vsem darovalcem. Po \$ 5 so dali: Katarina Dujich, Mrs. Anton Germ; po \$ 2 so dali: John Tomsich, Mrs. Avgust Verbich, Mrs. Nick Slobodnik, Rozi Lolar, Anton Lapp, Mrs. Joseph Paik, Mrs. Anton Gaush, Mrs. Anton Zganjar, Terezija Turk; po \$1. 50: Mrs. Frank Ferkulj; po \$ 1: Mrs. Frank Ulčar, Angela Praznik, Johana Grahek, Frances Champa, Mrs. Frank Lapp, Marija Gern, Mr. L. Ercul, Joseph Bambich, Theresa Babich, Mrs. Fr. Kostjancich, Mrs. Josef Skerbich, Agnes Žagar, Mrs. Karel Jerich, Mrs. Anton Paik, John Germ, Angela Juhant, Theresa Prosen, Brigita Champa, Rozalija Ambrosh, Marija Boraucan, Mike Sternisha, Mrs. Johan Zupančih, Mrs. John Ocepek, neimenovana, Marija Maurin, Marija Brula, Frank Intihar,

Naši pokojni naročniki

Anton KOCEVAR, Cleveland, Ohio
Frank MAUER, Cleveland, Ohio
Rev. Joseph VRHUNEC, McKees Rocks, Pa.
John BRODNIK, Cleveland, Ohio
Mary KOPORC, Chicago, Illinois
Frances SEMICH, Indianapolis, Indiana
Frank GARTNER, Little Falls, N.Y.
Frank ULČAR, Gilbert, Minn.
Mary NODA, Euclid, Ohio
Mary VOGRIC, Brooklyn, N.Y.
Katherine WARSEK, Waukegan, Ill.

Josef Germ; po 50¢; Mrs. John Bambich, Mrs. T. Plesha.

Izseljenec - rudar France Ribič nam je poslal tole Pesem izseljen-skim duhovnikom:

Zakaj ste neki šli v tujino?
Iskat si sreče in zlata?
Morda prevroča so postala
domača naša rodna tla?

Ste morda upanje gojili,
da boste tukaj brez nadlog?
Da boste lepše tu živeli,
da lepši bo Vaš delokrog?

Zlato in sreča Vas vabila
sem nista in ne vroča tla:
so druge misli Vas vodile,
LJUBEZEN sila je bila.

Ljubezen Vas je sem peljala,
ljubezen dala je načrt;
da mi se ne bi pogubili,
da raj bi nam bil vsem odprt.

Za zgled ste Barago si vzeli,
ki bil je svet misijonar.
Kot on - Vi vodite nas vneto,
pot k Bogu kažete vsikdar.

Življenje Vaše je različno, največkrat je zelo težko. Duševne muke Vi trpite, ne vprašate, kaj bi telo.

Da delo Vaše enostavno, nikdar ni bilo in ne bo, to vejo vsi katoličani, ki radi v cerkev pridejo.

Le vselej bodite med nami! Kaj mi bi delali brez Vas?! Uspelo bode delo Vaše, to kličemo Vam vsem na glas.

Sveta Vlada Vam bo poplačal, Vam lepše dneve gori dal: resnico Vi ste nam kazali, sovražnik pa nam je lagal.

D*A*R*O*V*I

ZA KIP SV.FRANČIŠKA PRED SAMOSTANOM: Po \$100: Mr.Mrs.Fred Golenko; po \$50: Mr.Mrs.Martin Koshar, Mrs.Julia Jelencic, Mr.Mrs.John Osbolt, Mr.Mrs.Andrew Rojko, Mr.Mrs.Peter Valpotich, Mr.Mrs.Martin Murota; po \$35: Mr.Mrs.John Flatz; po \$25: Mr.Mrs.Louis Necemer, Sabina Kamnicar; po \$20: Miss Lena Novak; po \$10: Mr.Mrs.Martin Bishar, Mr.Mrs.Henry Nemetz, Mr.Mrs.Louis Stajanko.

ZA KRIZEV POT: Po \$200: Mr.Mrs.John Hozian, Skokie, Ill., Mr.Mrs.Stephen Kolenko, Mrs.Klara Vrasich; Mr.Mrs.M.Hajdinjak, Mr.Mrs.Anton Balazec, Mr.Mrs.Joseph Herman, Mr.Mrs.John Antolin; \$200 za eno postajo so zbrali sledeči: Mr.Mrs.Stephen Balazec, Mr.Mrs.John LeBar, Mr.Mrs.John Markoja; \$200 za eno postajo so zbrali sledeči: Verna Antolin, Mary Kozler, Katarina Gyura, Mrs.I.Zizek, Theresa Sobochan, Barbara Radoha; po \$100: Mr.Mrs.John Densa, Mr.Mrs.M.Gyura, Mr.Mrs.Stephan Balazec, Mr.Mrs.Stephan Markoya, Mr.Mrs.Frank Horvath, Mr.Mrs.Steve Persa; po \$50: Mr.Mrs.Joseph Utroska, Mr.Mrs.Steve Vucko, Mr.Mrs.John Ross, Mr.Mrs.Steve Grosko, Stephen Kellenc, Mr.Mrs.John Turner, Frank Puklavetz, Mr.Mrs.Michael Kustec.

MILWAUKEE, Wis. - Piše Maria Mohorko: Pozdravljeni, oče Kazimir! Bili ste nam voditelj tukaj v Ameriki in v naši domovini. Vsak Slovenec, ki mu je dobra stvar pri srcu, ve in mora priznati, kaj ste Vi storili za naš narod. Kaj bi bilo z nami, če Vas ne bi bilo in če bi Vi ne bili to kar ste: Poslanec po božji volji. Prav kakor je Friderik Baraga vodil Indijance, tako požrtvovalno ste reševali naše slovenske duše. Res je nepopravljiva škoda, ko se jih je toliko izgubilo, toda koliko več bi jih še bilo izgubljenih, če bi ne stali na braniku s tolikim pogumom. Saj nimam besede, da bi dostojno precenila Vaš trud, ki je bil brez plače, reči moram: brez kake hvaležnosti od naroda. Koliko bridkih ste morali prenesti za vse, kar ste storili za čast božjo in v zveličanje duš. Koliko noči ste prebdeli ob pisanju za Ave Marijo. Delo je bilo ogromno, kar vesta Bog in Marija. Ljubezen do božje Matere in pa svojega naroda Vas je bodrila. Kaj bi bili sedaj mi, ki stojimo ob robu groba, brez Vašega lista?! Vaše življenje je zapisano v božji knjigi in On naj Vam v najobilnejši meri poplača vse!

Pozdravlja Vas stara naročnica že od leta 1913.

ZAHVALJUJEJO SE Srcu Jezusovemu, Mariji Pomagajin Frideriku Baragu: Mary Tanko, Mrs. J. Habyan, Marija Kalister ter Mrs. J. Gregorič.

ZA SEMENIŠČE IN DRUGO:- Po \$6: M.Tanko; po \$5: J.Habjan, V.Ruppe, Mrs.J.Habjan; po \$4.50: T.Jakus; po \$4: F.Krance; po \$3: Mr.Mrs.Skrabe, N.N., M.Kraker; po \$2.50: C.Ferk; po \$2: J.Bratush, K.Murato, A.Kamnikar, F.Hrovat; po \$1.50: J.Habjan, Mrs.Borshnik; po \$1: E.Pakis, J.Taljan, A.Ferencak, F.Turk, M.Gorshe, F.Kastigar, M.Zaletel, N.N.; po .50¢: M.Lavsh, K.Ernznik, Mrs.R.Market.

DAR LISTU:- Po \$5: C.Pavlich; po \$3: J.Tursich; po \$2.50: R.Ovca, T.Archul; po \$2: T.Subic, F.Peterka, Dr.L.Leskovar; po \$1: A.Lopert, J.Kalcic, M.Modrian, M.Sivic; po .75¢: A.Pezderc; po .50¢: B.Gornik.

DOBROTNIKOM BOG POVRNI!

ZA LUČKE:- Po \$10: J.Mihelich, M.Muniza, K. Marovich; po \$7: J.Cimperman; po \$6: A.Bozeglav, J.Markovic, J.Petrincic, J.Sadler; po \$5: A.Lim, A.Smarter, J.Jarc, A.Tomazic, K.Mihelich, A.Stine, M.Starc, J.Jelencic, J.Godec, P.Bukovec, A.Cherne, J.Trampus, F.Barich, C.Bohinc, T.Gubanc, M.Smole, J.Terlep, L.Novak, J.Cesar, A.Habjan, M.Kastelic, J.Skufca, F.Ivancic, M.Jankel, H.Zgajnar, T.Arko, B.Skofic, M.Bezek, A.Jeglic, M.Wretschko, P.Brajkovic; po \$3.50: A.Konchan; po \$3: A.Oratch, R.Gabrielcic, A.Gole, J.Skufca, F.Tomsa, K.Murato, C.Klaus, M.Dejak, G.Kirn, M.Markovic; po \$2.50: F.Levstik, F.Shega, H.Nahtigal, M.Grill; po \$2: M.Aidisek, J.Ancel, F.Novak, M.Skrabar, J.Sernel, C.Boyce, F.Brezovar, A.Levar, M.Rojc, J.Smrekar, A.Svigel, J.Sterbenz, F.Vende, F.Bachnik, I.Gruden, A.Luin, M.Malovrh, M.Pavcek, J.Puhek, M.Povshe, N.Cernetic, M.Darovic, F.Klancar, M.Kovach, F.Marolt, P.Matjasic, L.Mehlin, M.Novak, F.Pavsic, L.Zorc, G.Gorshin, M.Kofalt, M.Chervan, J.Hozian, J.Kmet, T.Susnik, F.Tratnik, H.Zilovec, M.Ambroz, J.Barborich, P.Zupan, J.Gerjol, M.Koren, M.Kresovich, M.Kuhar, F.Mernik, J.Mikolic, S.Nartnik, F.Primozic, M.Pozar, M.Oster, N.Jerin, G.Krall, M.Pavlesic, J.Seric, F.Turk, A.Ogrin, K.Golinar, A.Snyder, J.Tersinar, A.Sega, G.Krall, K.Bicek, F.Gregorcic, M.Jeretina, S.Jenko, M.Matkovich, V.Pogacnik, Mrs.Buchar, M.Klep, I.Koren, M.Kofal, A.Bosco, Mrs.Gorjanc, F.Mihelich, M.Mulich, M.Novak, A.Pogacnik, Mrs.Mamor, U.P., I.Nakrst, K.Obervalder, J.Belcic, H.Dolar, K.Stuller, J.Goric, M.Tavcar, A.Zadnik, M.Azman, L.Stopar, M.Vihelich, B.Sajovic, J.Tursich, A.Suhadolnik, R.Bizjak, F.Ramosh; po \$1.90: M.Spehar; po \$1.50: M.Casserman, I.Jellen, E.Pakis, J.Brezovec, C.Kuhar, P.Jelencic, M.Mlakar, J.Dettlaff, M.Dercar, M.Kosmach, M.Schuster; po \$1: N.N., F.Gosar, M.Fink, M.Kuznik, T.Lesar, M.Oberstar, A.Petric, L.Sapuder, M.Spolar, F.Stegu, R.Tofant, R.Verbic, M.Zore, T.Banich, J.Gacnik, F.Kamin, M.Medved, J.Milavec, A.Predan, M.Strumbel, J.Zalar, F.Bolha, M.Centa, M.Karsnik, H.Mozina, A.Nemgar, H.Stutts, M.Stariha, P.Taucher, F.Vidmar, M.Klinar, A.Majar, J.Penne, F.Primozich, B.Sertic, A.Kashak, J.Cebasek, J.Cukjati, J.Golobic, A.Kodric, I.Levstek, A.Nemgar, J.Primozich, J.Petkovsek, L.Dean, J.Stimec, T.Sulzer, A.Cadonic, J.Cercek, M.Smarter, R.Bizjak, A.Doles, A.Ferencak, M.Kozelj, A.Malerich, I.Rabsel, E.Hren, K.Merhar, J.Merhar, H.Rayment, T.Stariha, C.Young, I.Bergles, A.Breznick, M.Krasevec, A.Kamnjar, J.Petrincic, E.Petric, F.Radulovic, L.Simoncich, F.Bittenc, A.Yerak, A.Medvescek, J.Pristavec, M.Brecelj, A.Cadonic, M.Habjan, J.Lovsin, J.Belaj, M.Grshich, T.Jakus, P.Podgornik, A.Udovic, S.Zadnik, J.Femec, M.Gorshe, F.Kastigar, K.Lenac, A.Mozina, I.Svet, P.Volpatic, M.Zaletel, J.Bradac, J.Skorance, U.Tauchar, J.Zupancic, A.Droll, J.Kete, A.Pelcic, F.Suhadolnik, U.Ambrose, A.Bartol, S.Cukale, F.Kocjanik, J.Sustarsic, F.Zagar, M.Oblak, M.Rus, J.Bernik, A.Droic, J.Mlakar, A.Suta, M.Oblak, M.Frankovich, S.Gerdin, M.Hocevar, C.Turk, H.Pelich, Mrs.Gerbec, P.Petek, M.Shnelar, P.Bukovec, P.Vesel, M.Madronich, J.Petrovic, M.Spehar, J.Tutin, J.Glivar, M.Kostansek, K.Modrcin, M.Nousek, A.Pintar, F.Stanonik, M.Kenik, Miss Cvitok, C.Kalan, F.Radulovic, M.Volkar, O.Cernet, J.Erlach, I.Majnik, M.Lauriski, A.Miklavcich, J.Petric, M.Stimac, B.Turnar, M.Zore, S.Slejko; po .50¢: J.Pauc, Mrs.Bozich, M.Ferencak, J.Gall, D.Drnes, F.Gosar, M.Bercic, M.Sopcic, J.Menart, J.Miks, A.Tome, M.Marincic, N.N., A.Skidel, F.Pecelin,

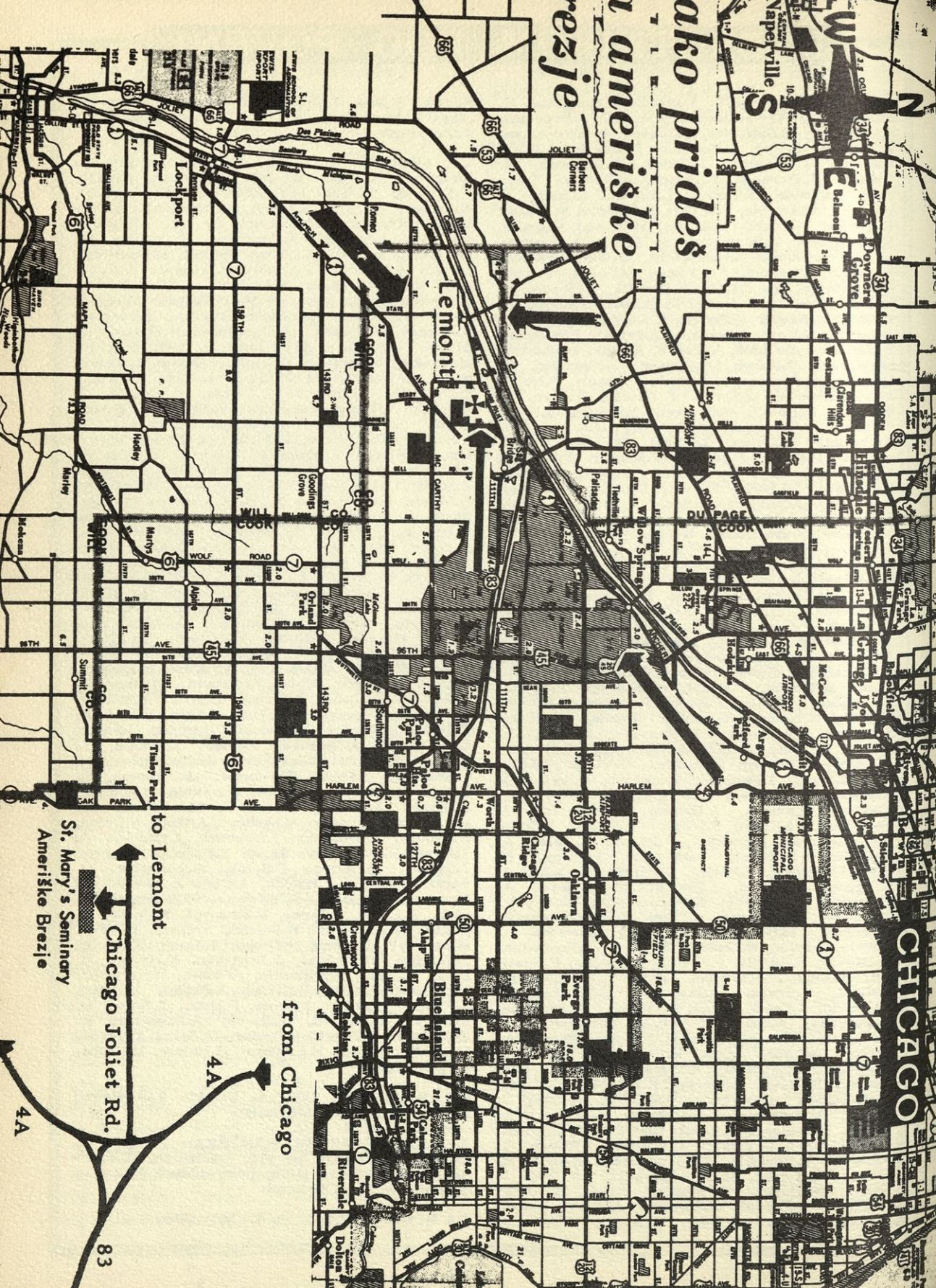
R.Birk, F.Sme, I.Tegelj; po .30¢: M.Vracko; po .25¢: M.Hocevar; po .20¢: C.Ruzich; po .10¢: A.Zakrajsek.

ZA SV.MAŠE:- Po \$100: A.Troha; po \$50: J.Strumbel, K.Erchul; po \$45: M.Klemens; po \$30: F.Krebelj; po \$20: M.Koporc; po \$18: F.Hrovat, A.Cernet; po \$15: A.Muha, M.Kostansek, A.Unetich, A.Kovacic, M.Ambrozich; po \$12: A.Hladnik; po \$10: A.Gasser, A.Gerchman, F.Lupsina, M.Mohorcic, M.Turk, J.Pintar, Gabriel, M.Hocevar; po \$9: M.Anzlovcar, J.Boldin, M.Krasevec, M.Schuster; po \$8: J.Mlakar, H.Dolar; po \$7: J.Skufca, M.Pavlesich, Laurich; po \$6: I.Taljan, J.Koporc, N.N., J.Lovsin, Romariji-Sheboygan, J.Mokorel, A.Boldan, A.Zolnar, M.Cimperman, F.Pavsic; po \$5.50: T.Archul; po \$5: J.Jager, A.Ogrin, K.Beton, M.Trinko, A.Barboric, K.Kepic, J.Pintar, L.Zeleznikar, M.Kraker, R.Lobdell, Druz.Kete, K.Lenac, T.Peterlin, Stanovnik, A.Curcic, A.Hladnik, J.Gruden, J.Rucinsky, M.Petric, A.Stukel, K.Bartol, Oblak, M.Hocevar, M.Tadsen, A.Rozman, A.Loazar, M.Kostjancic, M.Alduk; po \$4.50: J.Smrekar, A.Butina, F.Holesek, V.Ruppe; po \$4: F.Stegu, A.Bartol, M.Bresar, J.Kocevar, K.Reed, J.Sadler, M.Habjan, R.Zajc, M.Sivic, M.Stiglitz, F.Vende, M.Zeitz; po \$3.50: A.Suta; po \$3: Mrs.Strubel, J.Modec, J.Bozich, Kerzan, A.Gustin, M.Mlakar, A.Krech, J.Cimperman, M.Kofal, Drus.Cistega Spocetja, T.Okoren, Mrs.Gorjanc, L.Srebernak, F.Klancar, S.Sega, M.Macek, M.Koren, J.Menart, M.Susa, Mrs.Droblich, V.Pogacnik, A.Ancel, J.Koren, A.Pucelj, M.Vlasich; po \$2.50: A.Gollop, J.Cesar; po \$2: M.Strubel, F.Kastigar, G.Rogina, J.Habjan, F.Brencic, A.Velbel, Jalovec, M.Koder, J.Rogel, F.Bittenc, K.Golinar, J.Bozich, A.Gole, A.Predan, M.Karsnik, A.Setricar, H.Stutts, Mrs.Bozich, J.Ferlan, F.Koncan, R.Plut, M.Thuma, M.Zore, G.Debevs, J.Petkovsek, M.Ambroz, M.Tezak, J.Konda, U.Lovko, T.Stariha, A.Kamnjar, M.Novak, F.Turk, J.Miks, M.Medved, F.Poje, M.Baudek, M.Marincic, J.Modec, J.Slana, Mrs.Buchar, A.Jesenko, A.Nose, M.Pucelj, T.Umek, A.Stupnik, F.Tekavc, M.Cimperman, M.Lovrencic, J.Perko, F.Ripotre, Mr.Tajcman, B.Gornik, A.Strazic, H.Pelich, Mrs.Pihler, J.Blatnik, J.Glivar, A.Kerzic, A.Malaker, M.Urbancic, Mr.Mrs.Brzan, F.J.Molk, M.Madic, J.Althoff, W.Dolan, F.Krause, J.Gustincic, J.Ciborsek, A.Cadonic, O.Jalovec, A.Molk; po \$1.50: S.Kukuljan, R.Birk, J.Stimec, B.Gerzin, F.Selak, M.Verderber, M.Bercic; po \$1: J.Husich, A.Cadonic, Avsec, J.Vrencur, B.Sajovic, J.Stefancic, R.Verbic, T.Banich, A.Levar, J.Pucelj, M.Strumbel, F.Vende, M.Stariha, P.J.Laurich, E.Stevick, T.Olive, J.Gerjol, M.Wright, J.Koncan, J.Penne, L.Dean, T.Sulzer, J.Bergles, R.Francel, J.Pristavec, K.Golinar, J.Susa, F.Selko, M.Zupancic, J.Femec, J.Skorjanec, J.Zupancic, N.N., E.Skidel, A.Skidel, J.Zeljko, J.Ropos, M.Koder, A.Droic, F.Muha, A.Rogel, M.Smrekar, J.Dettlaff, L.Berce, A.Pogacnik, A.Zakrajsek, J.Posch, M.Spehar, M.Zeitz, K.Govednik, Mrs.Gregori, M.E.Mlakar, J.Majnik, M.Hocevar, R.Bizjak.

ZA BARAGOVO ZVEZO:- Po \$2: A.Gradishar; po \$1: F.Bittenc, M.Schuster.

ZA APOSTOLAT SV.FRANČIŠKA:- Po \$20: G.Debevs, F.Krebelj; po \$10: J.Mihelich, M.Anzlovcar, Koporc Fam., M.Zupancic, Matuch Fam., M.Glavan; po \$5: K.Malovich.

ZA ROMARSKI DOM:- Po \$5: M.Moskon.

ako prides
ameriske
Brezie

CHICAGO

from Chicago
Chicago Joliet Rd.
St. Mary's Seminary
Ameriske Brezie
to Lemont

83

4A

4A